

مَنْ غَيَّلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنثَى
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً

بهخته وهری
www.bextewery.net

منتدی اقرأ الثقافي

www.tajma.ahlamontada.com

نامه‌ی کوپړېک پوهانوسه‌ره‌ک‌ه‌ی

له پېناو ژياتيکي هاوسه‌ری

باشترو به‌خته‌وهر

مسته‌فا زه‌ماني

باس له‌یوسفی
راستگو ده‌کات

ريپواريک

له‌نيوان کات و کاردا

بەختەوهرى بۇ ؟

بەختەوهرى واتە (السعادة). تەنھا وشەيەك نىيە خولايى بىن ياخود شىعيرى بەبالادا ھەلبەدىن ياخود ئەوھندە دوورنى ونەتوانىن نىزىكى بىن ياخود ئەوھندە لەبەرچاوان شاراوھ بىت نەيدۇزىنەوھ.

+ بەراى بەندە بەختەوهرى بەسى قۇناغ پىنى دەگەين كەبرىتىن لە:

يەكەم: دىدگاۋ (تەسەۋرى) جوان بۇ ژيان و مردن. خاۋەن تىگەيشتىنى جوان و دروست بىت. ئەم دىدگايەش تەنھا سەرچاۋەكەي (ۋەحى) و (پىغەمبەرە) تانەخشەي رنگاي ژيان دابىزىرى .. كى ھەيە بەخالىقى (مخلوقە) ھەكان شارەزابى؟ ئەي كى ھەيە بەقەد پىغەمبەرەي خوا دىسۇزى مەۋقەكانى (من مَن عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْتَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً) واتە ھەركەسىنك كارى جوان بىكات چ نىر چ مى. جائىماندار بىت ئەوا خۇش گوزەران دەبىت و بەختەوهرى بەدەست دىنىت. كەواتە بە (كردەوھى جوان و چاك و باۋەپرى راستەقىنە) ژيان خۇش دەكات و لەۋپەرى ھەسانەوھ و بەختەوهرىدا ژيان دەگوزەرىنىت.

دوۋەم: ھونەرى خۇبەرىنۋەبردن لەروى كاروبارى ژانەوھ. دەبى مەۋقە خاۋەن بەرنامەي كارى بۇ خۇي و. نابى دنيا بەھەرەمەكى و گىرە شىۋىنى بباتە سەر و بەئارەزوۋى خۇي راست و چەپ و بە(پى خاۋەسى) بگەۋىتە ناۋ چىاندۇل و سارا. ھونەرى خۇبەرىنۋەبردن لەم چەند خالەي كۇتايى كورتى دەگەمەوھ:

۱- گرنگى دان بۇ خودى خۇت لەروى (فهم. عقل. جسد .. واتە تىگەيشتن و ئەقل و لاشە و جەستەوھت).

۲- كارۋاكاسبى و پروانامەو خويندن ۋەزىفە و بازىرگانى. ئەمانە دەبى بەرنامەي بۇ دابىرنىت. كە ئەمانەش خۇيان ھۇكارى بوۋنى بەختەوهرى ژيان مەۋقەكانن.

سىنىم: بەختەوھەركردنى مەۋقەكان واتە ھەۋلى يارمەتى دانى دەۋرۋەرت بەدەيت و دلى خەلكانى تر خۇش بگەيت. ئەم كارەش دەبى لەپىنى دەسەلات و ھوكمرانانان بىت و ھەۋلى خۇشگوزەرانى خەلك بەدن و ۋلات لە گەندەلى و قات و قېرى و دواكەۋتن رىزگارىكەن و ۋلات ونىشتان ئاۋەدان بگەنەوھ تا خەلكى بەئاسودەيى بىزىت ئەكاتە دەسەلات دەبىت بەكەسىكى خەمخۇر و دوور لە (حزىيەت و مەنسوبىيەت و مەحسوبىيەت....) كەسەرەجام ۋلات لەكاۋلىكارى و بەدەختى رىزگارى دەبىت و. نىشتان دەبىت بە (مۇسسەسات) و سەرجم دامەرزراۋەكان كارى پىشەمو ياسايى خۇيان دەكەن و ياسا سەرۋەر دەبىت .

حاجى كارۋان

گوفارنکی مانگامی روشنبیری و پرمودیه
لهسنهیکای روزنامه نووسانی کوردستان متمانمی
ژماره 522 ی پیبه خشراره

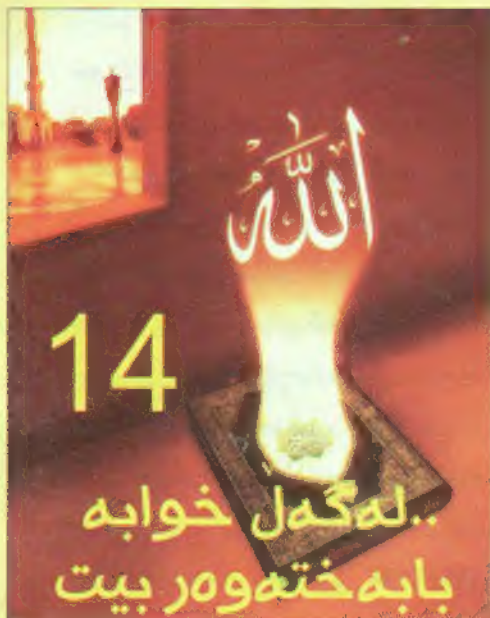
خاوهن ئیمتیار : کمنعان نهجهمه دین "حاجی کاروان"
سهرنووسهر : سوهمیب جمیل عملی

Suhaibjamei@yahoo.com

www.bextewery.net

سانی یهکم ژماره (۱) ی ئیلولی ۲۰۱۱

دهردهکانی خهموکی

بهره و بهختەوهری

16

سامی یوسف:

نازادی هیچ کات به بهلاش

دهست ناکهویت!!

تکایه ئهم گوفاره بيارنزه لهبر ئهوهی تایات و فهرمودهی پیرۆزی تینابه
پینگمی بهختەوهری لهسهرتۆری ئینترنیت www.bextewery.net

ئاوئیشان: همولێر گهرهکی ئیسکان پشت بازاری هاوچهرخی نیوستی 0750 426 4848

بهشی ریکلام : 0750 496 58 90

راویژکاری یاسایی: پارێزهر محهممه هاوردیانی

دیژاین: حوسام شیخانی

پهروهندهیهکان: عوسمان ستمگاو 0770 145 3588

چاپ: چاپخانهی پیرمهیز ده سلیمانی

کانیاوک قورئان

به پيئووسی : ماموستا بورشان موچه ممدنه مين

نوژدابهستموه تا لی دبیتموه،
خوی له لایهك و دارودستی
له لایهك هه مووهموله کانیاو
دهخهه گه بۆ نموی زهین و دل
و دهروونی نیمانداران پهرت و
بلاویکهن و هرچی دهشی و

ناشی بیری بهنموه نهیهلن دلی
لای نوژدهکهی بیت، هر بویه
پتویسته (اعوذ بالله من الشیطان
الرجیم) زۆر بهچاکی و بهدل و
زمان بلین، تا نو پهرهردگاره
مهنه لهشهر و هوسههی
شهیتانی نهفرین لیکراو
بناپاریزیت.

پاشان دهلین (بسم الله الرحمن
الرحیم) و نای پیرۆزی دههین،
(الله) بهدی هینهری خومان و
هه موو موجودات لهنامنهکان

و زهیدا، پتویسته شکۆمندی
و مهنی و دهسلاتی نمو زاته
فراموش نهکهن، و دوابه دواي
ناوی پیرۆزی ههردوسیفهتی
رهحمهت و دلۆفانی میهرهانی
بلین، چونکه نمو خوابهی که
نیمهی وهستاوین لههوزوریدا
زاتیک نیه که نهونده سوپه
خهشگر بیت ههینهندهیهکی
نافهرمانی کرد خیرا تۆلهی لی
بستی و گهرو گولی بکات و
لهناوی بیات.

بهلکو زاتیکه سۆزو رهحمهتی
هه موو شتیکی گرتۆتموه، ههتا
بۆ دینهکانیش لهسایه رهحمهت
و سۆزو میهری نمو زاته دا
بهزۆری ژیاپی دنیا به خۆشی
دهگوزهرتن، بهلام رهحمهتی

قیبله دهوسهتن و دواي
نوژدابهست و خۆیندنی نزی
تایهت، دهست دهکهن به
خۆیندنی سورهتی (الفاتحه) ..
هر بویه پتویسته نیماندارتا بۆ
دهکرت کاتی نوژ دهکات، کاتی
دهچته هوزور ناگای له خۆی
بیت و ههولیدات کۆنترۆلی خۆی
بکات و بزانت گفتوگۆ لهگه
کتدا دهکات و کهلیات و وشه
پیرۆزی کسێ دووباره
دهکاتهوه....؟!

بۆ نمو مهبهستهش پتویسته پهنا
بیات بۆ پهرهردگاری، تا پهناي
بدات، نمو وهسوسه خهترو
خهپالانهی که شهیتانی دوابراو
بۆ دروست دهکهن، دیاره که
شهیتان، دوژمنی ناشکراو
نادیاری سوپهخواردوه و لهکاتی

فهزدهکان، بهی مۆلمت بهچینه
(حضور) و دهرووفان کهل و پر
بکهین لهدهریای نوور.
بهلی نمو پهرهردگاره خاوه
میهره سورهتی (الفاتحه)ی لههر
گرنگی دووجار نازل کردوه،
جاریک له (مهککه) و جاریکیش
له (مهدینه)....

نوسا نیت مۆلمانان بهشموق و
زهقهه ههرکات گۆی بیستی
بانگ بووین، دهستیان له هه موو
کاروباریک ههگر توه و بهرمو
مزگوت بهرتکهوتن، تا ساتیک
دل و دهروونیان بهسرهویت و
میشک و هزریان بهمۆتسموه،
جهستهی شهکهتیا ماندوویهتی
دهرجیت.
بهلی، دواي خۆ ناماده کردن
بهدهستوویکی جسون رووه

بهناوی خواهندی بهخشندهی
میهره بان .. نموی که چینگهی
شانازی تاکی نیمانداره، نمویه
که پۆزانه له پینج کاتی
جباوردا یادی پهرهردگاری
دهکات و سهری ریز و نهوازشی
بۆ دادهنویشت و ناوچهوانی بۆ
دهخاته سهرخاک و نوژیک نههجم
دهدات که پهرهردگاری لهپینگهی
جوهره نیلی فریستموه پتغه مبهری
نیسلامی به جسانی لی
شارهزاکردوه، بههمزاران له
هاوهلانی خواناس و دلۆز و هکو
نمو زاته فیری بوون و نموهکان
بههوی تیهه لکیشانهوه نموه
له دواي نموه گمیاندوویانه تا شه
سهردهمو تا کۆتایی دنیا
نیمانداران لههه موو شویتیکی
زهیدا پیادهی دهکهن.

جا لهم عیبادهته ناوازه دا، لهم
نوژه ریک ویتکه دا که ههریه
دیتی سهرفی چهندهها کهسی
لهه خۆرناوا راکتیشه و
کهوتونهته دیراسهی شه دینه و
مۆلمان بوون، شایانی بابه
پهرهردگاری مهن کتهلۆکی
شادبوون به دیداری خۆی
لهسه هتای قورنانه پیرۆزه کهیدا
تۆمار کردوه، تا ههرکات
بانمۆیت جگه له کاتی نوژه

دوابه دواي ناوی پیرۆزی ههردوسیفهتی
رهحمهت و دلۆفانی میهرهانی بلین، چونکه نمو
خوایه که نیمه وهستاوین لههوزوریدا زاتیک نیه
که نهونده توره و خهشگر بیت ههینهندهیهکی
نافهرمانی کرد خیرا تۆلهی لی بستیتی و گهرو گولی
بکات و لهناوی بیات.. بهلکو زاتیکه سۆزو رهحمهتی
هه موو شتیکی گرتۆتموه، ههتا با دینهکانیش
لهسایه رهحمهت و سۆزو میهری نمو زاته دا بهزۆری
ژیانی دنیا به خۆشی دهگوزهرتن .

تابیهتی و نه‌براوو به‌رودواسی داوه....

ته‌ن‌ها بۆ نی‌ماندارانه له‌ دونیاو قیامه‌تدا....

پاشان که ده‌لێت: (الحمد لله رب العالمين) هه‌ولبده له‌ناخه‌وه سوپاس و ستایش و قه‌ردهانی بنوینه بۆ‌ئهو په‌روه‌رگارو زاته‌ی که خاوه‌ن و به‌ده‌یه‌نم‌ری هه‌موو جیهانه‌کانه... جیهانی ئاده‌میزاد و رو‌ه‌ک و نا‌ژه‌ل و مارو می‌تروو و سه‌رحه‌م مادیات، جیهانی نه‌سه‌تیره هه‌ساره‌و کاکێشانه زه‌به‌لاحه به‌ن شو‌ماره‌کان، جیهانی دیاره نادیاره‌کان، جیهانی فریشته و په‌ری و جنۆکه‌و دروستکراوانی سه‌ر سوپه‌یه‌ته‌ر له‌سه‌ر زه‌وی و ناو زه‌وی و نی‌سو ده‌ریاو زه‌ریاو رو‌وبارو چه‌م و به‌ره‌کان!!

پاشان جارێکی ته‌ر هه‌ردوو سیفه‌تی (الرحمن الرحيم) دووباره بکه‌ره‌وه که نیشانه‌ی فراوانی سو‌زو ره‌حه‌مت و میه‌ری ئهو زاته‌یه که ئه‌م لا‌وه‌ولای (الحمد لله رب العالمين) یان به‌تابیه‌تی....

هه‌ریزه‌ی دوای (الرحمن الرحيم) پی‌وسته‌ بلێن (مالك يوم الدين) واته‌ پادشاه‌و سه‌رده‌ارو ده‌سه‌لاتداری په‌ها له‌ پۆ‌زی په‌ستاخێ‌رو قیامه‌تدا، له‌مۆ‌ی و له‌مۆ‌کات و ساته‌دا پاشاکانی زه‌وی و ده‌سه‌لاتدارو سه‌رو‌ک کۆ‌ماره‌کان، گه‌داو به‌ن ده‌سه‌لات و زه‌بوون و گه‌ر‌خواردوون، مه‌گه‌ر ئاکه‌تاکه‌یان که دینه‌دارو خواناس و دادپه‌روه‌ریوین، نه‌گینا له‌مۆ‌ی هه‌چ جیا‌وا‌زیه‌کیان نه‌ له‌گه‌ڵ هه‌موو نه‌مۆ‌خه‌لکه‌دا، به‌لکو گه‌ر به‌ن دین و سه‌ته‌مکاران و ده‌ست به‌رو فێلبازبوون، ئه‌وه له‌لایه‌ن گه‌ل و می‌لمه‌تیانه‌وه نه‌فرینیان لێ ده‌کێت و قسه‌ی ساردو سه‌ریان به‌ن ده‌وترێت!!

ته‌نجه‌اده‌وی ئه‌م ستایشه‌ی په‌روه‌رگار ده‌لێت: (ایک تعبد وایک نستعین)، واته‌: خوا‌یه گیان ماده‌م تۆ زاتیکی ئاوا گه‌ره‌و شکۆ‌مه‌ندو خاوه‌ن میه‌ریته‌، ئیتر ئه‌وه به‌یه‌رم داوه له‌گه‌ڵ نی‌ماندرا‌ن، که ته‌ن‌ها هه‌ر تۆ

ده‌په‌رسنه‌، کپ‌نوش و سو‌ژه هه‌ر بۆ تۆ ده‌به‌ین، یه‌شتیوانی‌شان هه‌ر تۆیت، یاره‌مه‌تیده‌رمان له هه‌ردوو جیهان هه‌رزاتی تۆیه‌، دوای ئه‌وه له‌وزاته‌ده‌پاریته‌وه و ده‌لێت: (اهدنا الصراط المستقیم) واته‌: هه‌دایه‌ت و رێ‌نمۆ‌یه‌نم بکه بۆ رێ‌گه‌و رێ‌بازی راست و دروست، بۆ رێ‌بازی دینه‌داری، بۆ ئه‌و رێ‌گه‌یه‌ی که ده‌مه‌گه‌یه‌نیت به‌هه‌شت و په‌زاهه‌ندی تۆ.

(صراط الذين انعمت عليهم غير المغضوب عليهم ولا الضالين) واته‌: رێ‌گه‌و رێ‌بازی ئه‌وانه‌ی که له‌ناو‌نا‌زو‌نیعه‌ته‌ی نه‌براو به‌هه‌ر مه‌ن‌دته‌ کردوون، له‌دنیادا دل تارام و ئاسووده‌ن، له‌قیامه‌تیشدا رێ‌ز لێ‌گه‌ران له‌به‌هه‌شتی په‌رله‌نا‌زو نیعه‌تدا... نه‌ک رێ‌گه‌و رێ‌بازی ئه‌وانه‌ی که خه‌شم و قینته‌ لێ‌ گرتوون به‌هۆ‌ی به‌ن دینی و ئاله‌باری زۆ‌لم و سه‌تم و ئاپاکیان، نه‌ک رێ‌گه‌و رێ‌بازی ئه‌وانه‌ش، گه‌ گه‌م‌یا‌و سه‌رلێ‌شێ‌وان و شو‌رنی فه‌سه‌فه‌و به‌یژکه‌ی سه‌قه‌تی که‌سانی وه‌ک خۆ‌یان که‌وتوون، سه‌رگه‌ردان و ده‌روون نه‌خۆش و ناخ ئالۆ‌زن... ده‌ساخوا‌یه گیان تۆ‌او پا‌وانه‌وه‌مان گه‌را بکه و به‌ناخه‌ره ریه‌زی به‌خته‌وه‌رانم‌وه به‌ده‌ورمان بگه‌ره له‌وانه‌ی که خه‌شم قینته‌ لێ‌ گرتوون، یان سه‌رلێ‌شێ‌واو سه‌رگه‌ردانه‌ن.

گولزارى فەرمودە

خو بەمەدە خوشحال دەبیت کە
 یەکیک تۆبە دەکات : عەبدوللائی
 کوپى مەسعود (خوای لى)
 رازبیت (دەفەرموویت: پتەمبەر
 (دروود و سەلامى خوای لەسەر
 بیت) فەرمووی: قەسەم بەخو کە
 بەندەیهکی گوناھبار دەگەریتەمە
 و تۆبە دەکات خوای گەمەر
 ئەمەندەى پى خوشە کەزۆر لە
 خوشحالی ئەم پیاو زىاترە کە
 بۆتان باس دەکەم :

پیاویک لەبیاپایىکی چۆل و پى
 مەترسى دا خوشترىکی پى یە
 چى خواردن و ئاوى ھەمە لەو
 خوشترەى بارکردووە لە شویتىک
 بۆ ھەمانمەدە لائەدات و ھەوى لى
 دەکەویت کاتىک خەبەرى
 دەبیتەمەدەبىنى خوشترەکەى
 بەبارمەدە پۆیشترەو ماوہیەکی
 زۆر بە دووبا دەگەریت زۆر
 تینرو دەبیت برىار دەدات
 بگەریتەمەدە بۆ شویتەکەى خۆى

سەرى دەخاتە سەر باسکى و
 چاوەپى مردن دەکات کۆت و
 پى خوشترەکە بەخۆى و بارەو
 پەیدا دەبیت. دەبیت ئەم پیاو
 چەند خوشحال بیت؟ دەخو زىاتر
 خوشحالە بەتۆبەى بەندەکەى
 ھەندىک لەراویسەکانى ئەم
 ھەدیسە ئەمەش دەگەریتەمە :

کاتىک پیاو کە چاوى بە
 خوشترەکەى دەکەوتەمەدە خێرا
 پەلامارى دەدات لە خوشى پانا
 سەرى لى ئەمشویت و ھەلە
 دەکات و دەلێت خواپە تۆ
 بەندەى منى و منیش خوای تۆم
 ھەزار شکور بۆ تۆ .

(ھەدیس صحيح متفق علیہ) ..
 بەزەبى و بەخشدەبى خوا لە
 رۆزى قیامتدا : ئەبوسەمەعدى
 خودرى (خوای لى رازى بیت)
 دەفەرموویت: چەند کەستىک لە
 سەردەمى پتەمبەردا (دروود و
 سەلامى خوای لەسەر بیت)

لێیان پى نایا ئىتە لە رۆزى
 قیامتدا دەتوانن خوای گەمەر
 بىین؟ ئەمەش فەرمووی: (بەلێ)
 نایا کەس ھەمە بتوانیت رینگەى
 ئەمەتان لى بگرت کە خۆر
 بىین لە کاتى نپوہ رۆزى رۆژنىکی
 بپەمەر و سەپەقەدا؟ یان
 ئەھىلێت سەرى شەوى مانگی
 چواردە بکەن لە شەوێکی
 سەپەقەدا؟ وتیان: نەخیر.

پتەمبەر (دروود و سەلامى
 خوای لەسەر بیت) فەرمووی:
 ھەر بەم شەوہەش کەس
 ناتوانیت رینگەى راستى خواتان
 لە رۆزى قیامتدا لى بگرت.

ھەرکەس چى دەپەرسیت با
 بپەرسیت، بەلام لەم رۆژەدا
 ھەر کەستىک کە لەبى
 خواپەرسى، بت و ھەیکەلەکانى
 تری پەرسیت، ئەوا یەکسەر
 فرى دەدریتە ناو دۆزەخو تەمنا
 خواپەرسەکان بە چاک و خراپەمە.

دەمیتەمەدە لەگەل ئەم گاور و
 جوولەکانەى کە نایەن کەیان
 گۆرپە بانگی جوولەکەکان
 دەکەن و لێیان دەپرسن ئىسە
 چیتان پەرسووە؟ ئەوانیش دەلێن
 ئىتە (عوزەبى) کوپى خوامان
 پەرسووە. ئىنجا پتیان دەلێن
 ئیوہ درۆتان کردووە. خوا رۆلەو
 ژن و منالى نپە ئىستا چیتان
 دەوێت؟ دەلێن تینورى ناومانە و
 ناومان دەوێت. بەگالەکردنەمە
 پتیان دەلێن جا بۆ ناخۆنەمە؟!
 ئیتر بەرەو دۆزەخ راو دەنرین و
 بەسەر یەکدا دەکەونە ناوى.
 ئىنجا بانگی گاورەکان دەکەن و
 لەوانیش دەپرسن ئەى ئىسە
 کیتان پەرسووە؟ ئەوانیش دەلێن
 ئىتە (مەسەیح) کوپى خوامان
 پەرسووە. پتیان دەلێن ئىسەش
 درۆ دەکەن، خوا خێزان و ژن و
 منالى نپە. ئىستا چیتان
 دەوێت؟ دەلێن تینومانە، پاشان

بهره دوزخ راو دهرتین و بهسر
یه کدا ده کمونه ناوی.
پاش نهووی که تنهها
خوابه رسته کان به چاک و خراپهوه
دهمیتنهووه، خوای مەزن به
شیره یه کی تایبەتی، خۆی
پیشانیان ددهات و دهرمویت؛
چاوهروانی چی ده کم؟ نهوه نییه
هر کمه و شوینی شو کهسه
ده کمویت که پهرستویهتی؟
نهوانیش ده لّین خوابه له گهل
ههواریشمان هرگیز له گهل
نهوانه نهبووین. پاشان
دههرمویت: من خواتام
نهوانیش ده لّین شمه هاویش بۆ
خوا قهرار نادهین. ئینجا
دههرمویت: ئیهوه هیچ
نیشانیه کی و اتان هیه که خوای
خۆتان پی بناسنهوه؟ ده لّین:
به لّی، نیت خوا له شیره ی
راسته قینه دهرده کمویت.
موسلمانانه راسته کان ههموویان
به (سوجه) دا دّین، پاشان
ههموان سریان بهرزده کمهوه و
ده لّین: تۆ خوای ئیمه ی و تۆمان
پهرستوه. نیت پردیک لهسر
دوزخ داد به ستریت و کاتی
شه فاعهت و پارانهوه دیت.
نه سحابه پرسیان: نهی نیتراوی
خوا پردی چی؟ فهرمووی شتیکی
لووسه و مروه لّنی
هه لّده خلیسکیت و نه ملا و
نهولای به قولا بی ناسن و
درکاو (لهو جوړه) که له
"نهجد" هیه) گهراوه.
موسلمانان به چاوترووکانیک لّینی

هیه، دهرینن. هر که سیک تۆزه
چاکه یه کی کردیت، پژگاری
دهیت. (نه بوسه عید) ده لّیت:
نه گهر بهوا ناکن نهوه نایه تی ان
الله لایقلم مپقال ژره وان تک
حسنه یچاعفها ویۆت من لّنه
اجرا عقیما (النساء: ۲۹) واته:
خوا یه تۆز زولم له کمس ناکات
چاکه ش چه ندقات پاداشتی
دهریتسهوه. له گهل نهوه شدا
پاداشتی زۆر گهوره ددهات به
بهنده کانی ئینجا خوای مەزن
دههرمویت: فریشته کان و
پیغه مبهران و موسلمانان
شه فاعهتی خوین کرد و ئینجا
تۆبه ی خۆمه. نیت فهرمان
ددهات خه لکینکی زۆر لهوانه ی
که هیچ چاکه یان نه کردوه له
ناگری دوزخ پژگار بکړین.
نهوانه وه کۆله و ژیان لّی
هاتوه و بهونه ته خه لووز
له پرویاریکی بههشتا که پی
دهوتریت پرویاری ژیان،
هه لّده کیشترین و سپی ده بنهوه و
وهک دور دهرهوشینهوه. نهوانن
که به (عتق بالله) ناو دهرینن.
ئینجا ههموو ده لّین: خوابه،
شتی وات پی داوین که به
کهست نه داوه. نهویش
دههرمویت لهویش زیاترتان
ددهه می. شتی وا که له ههموو
نهو شتانه باشتر بیت. نهوانیش
ده لّین: خوابه چ شتی که هیه
لهو ی پیت داوین باشتر بیت؟
دههرمویت: نهوه ره زامه ندی
منه که نیت هرگیز لّتان
نارازی نام. (حدیث صحیح
متفق علیه).

(فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ، وَمَا لَا تُبْصِرُونَ)

دكتور كاوه قەروچ سەعدون پزىشكى پىسپۇرى ھەناو و سنگ

چون بۆ بۆشايى ناسمان تەنها ناسمانىكى رەش و تاريكيان بينى كه به نەستىرە دەروەشيتەمۆ، بەراستى موعجىزەىكى گەورەى كه پەرورەدگار ئەم نەئىسى له نايەتتىكى تردا درخستۆوه كه دەفرمۆت: ﴿لَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَاباً مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ. لَقَالُوا إِنَّمَا سُكَّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مُّسْخَرُونَ﴾.

شەپۆلە کارۆمۆگناتىسىدەكان و جىهانى بىشرا و نەبىراو: كاتىك نىسحاق نېوتن (۱۶۴۲-۱۷۲۷) ناويزەىكى شوشەى لەرەزەوى گورزەىكى رووناكدا دانا بينى ئەم تىشكە كه رەنگى سېمە شىبۆووه بۆ ۷ رەنگ كه له رەنگى وەنەوشەيمۆ دەست پىدەكات بۆ سوورى تۆخ و سەلماندى كه رەنگى سېمە

۵۰۰ مليون خانەى بينىن (Rods and Cons Photoreceptors) ھەيە، ۸ مليون خانەى (قرچەكى) تايبەت بە رووناكى بەھىز و ۱۵۰ مليون خانەى (چىلەكى) تايبەت بە رووناكى كز ھەن، له چەقى چاۋووه دەمارى بينىن (Optic Nerve) دەردەچىت بەرو سەنتەرى بينىن له مېشكدا كه له نىو مليون ريشالى دەمارى پىتكەتووه و رووناكى دەگەيمىنتە مېشك كه دەمىكاتە وىنەمەكى بىنراو، خىزايى گەياندى وىنەكان له دەمارى بىننىندا دەگاتە ۱۰۰۰ جار له چەركەمەكدا! پەرورەدگار دەفرمۆت: ﴿وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ﴾.

حىكمەتى پەرورەدگار لەو دەايە كه له كاتى رۆژ و شەودا ئەم خانانە بەسەر كاردەكەن كه دەبىتە ھۆى پاراستيان له فەوتان، ئەگەر تاريكايى بەردەوام بىت ئەوا چاۋوكان رەشايان بەسەردا دىت، وەك ئەوى بەسەر كەشتىوانە ناسمانى بەگەمەكاندا ھات (وەك: يۆرى گاگارىن) كاتىك

تەمۆرى دۆزىنەمۆ زانستىەكاندا راستەكانيان لەمىنراو. (البصر) له زمانى عەرەبىدا برىتە له (چار) كه مەروە بەھۆمۆ دەبىت، راشەكارانى قورنەن دەربارى نايەتەكان بەگەشتى دەلەت: خەوای پەرورەدگار سۆتەن بە ھەموو دروستكراوكان دەخوات ئەوانەى مەروە دەيانىنەت و ئەوانەى نايانىنەت، كەواتە زۆر شە ھەيە كه له مەروە شارراو ھەيە و نايانىنەت، و زۆر شە تىرش ھەيە كه تىستا نايانىنەت بەلام لەوانەى لە داھاتوودا بىننىن ھەريۆى ووردەكارى زاراۋى قورنەن بۆ دەردەكەوتە كه دەفرمۆت (وَمَا لَا تُبْصِرُونَ) واتە تىستا نايانىنەت و نەفەرمۆه (بما لن تبصرون) واتە ھەركىز نايانىنەت، ئەمەش بەخەندەى پەرورەدگارە بۆ مەروە كه ئەو تەوانە قەليانەى پىداۋە بۆ ئەوى شە نەئىسى و نەبىراوكانى پىن ئاشكرا بكات، گۆى چاۋ كه موعجىزەىكى پەرورەدگارە كىشى تەنها ۸ گرامە، تەنها له يەك چىن له چىنەكانى تۆرى بينىن له چاۋدا

پەرورەدگار لە قورنەنە پەروە كەيدا سۆتەندى بەزۆر شە گەورە و گەنگ خوارووه، وەك له نايەتەكانى: (لَا أُقْسِمُ بِیَوْمِ الْقِيَامَةِ وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ الْوَّائِمَةِ)، (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ)، (فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ)، (فَلَا أُقْسِمُ بِالنَّحْسِ الْجَوَارِ الْكُنْهِ)، (وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ)، (وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا. وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاها. وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا)، (وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى. مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى)، لەبەرئەوى پەرورەدگار شە گەورە و پەروە سۆتەن بە شەتائىك ناخوات گەر گەورە و پەروە نەبن، ئەمە وا له مەروەى موسولمان دەكات كه بۆر بكاتەوه و تىروانىت لەو شەنە و ھەولەبات نەئىسى و لايسەنى گەورەيان بەزۆر تەمۆ، تىمەش لەم بەنەمايمۆ دەمانەووت تىروانىت بۆ نايەتە پەروەكانى (فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ، وَمَا لَا تُبْصِرُونَ) بكەين و ئىعجازى زانستىان دەرخەين و بىسەلمىنەن كه ئەم راستى بە زانستىانەى قورنەنى پەروە چاۋاردە سەدە ھەوالى پىداۋن لەمەروەگارى

سەلماندى كە رەنگى سىپى تىشكى خۇر لەمانە پىنكەتوۋە، رووناكى بىرىتە لە شىۋەكە لە شىۋەكانى ۈزە و بەشىكە لە شەپۇلە كارۇمۇگىتاتىسەكان (Electromagnetic waves) كە لە شەپۇلە گەردۈۋىيە زۇر كۈرتەكانەۋە دەست پىندەكات و درىۋى شەپۇلەكى وورە وورە زىياد دەكات تا دەگاتە شەپۇلە لاسىلكىيە درىۋەكان كە لە رادىۋ و تەلەفېزىۋندا بەكاردىن، چاۋى مرۇۋ تەنھا دەتوانىت ئەر شەپۇلانە بېيىنىت كە درىۋىيەكانىان لە ۴۰۰ نانۇمەترە (بىرى يە لە ۱ لە ۱۰۶ مىللىمەترىك) دەست پىندەكات لە رەنگى ۋەنەۋەشەمەۋە ۷۰۰ نانۇمەتر لە رەنگى سووردا، چاۋى مرۇۋ ناتوانىت باقى شەپۇلەكانى تىر بېيىت كە لە مەرو و خواروۋى ئەم لەرەۋەيە ۋەك: تىشكى گەردۈۋى، تىشكى گاما و ئىكس و مەرو وەنەۋەشەمەۋە ۋىر سوور و شەپۇلەكانى رادار و شەپۇلە رادىۋىيەكان، كە ئەم تىشكانە بەكارهتتەكانىان لەژاندا زۇر زۇرە و دەتوانىن شىۋەۋارەكانىان لەمەر فېلەمە ھەستىارەكاندا بېيىن، بەتايەمە تىشكى ۋىر سوور (Infrared rays) و گاما (Gamma rays) و تىشكى ئىكس (X-rays) كە شەپۇلى كارۇمۇگىتاتىسى نەيىنارون بەلام چەندىن بەكارهتتەكانى بىسۈردى رۇۋانەيان ھەپە و بەھۋى كارىگەرى و شىۋەۋارەكانىان لەرۇۋگارى ئەمۇۋدا ەلنىابوۋىن لە بوۋىيان، ئەۋەي مایە سەرسۈرمانە ئەۋەيە ئەم تىشكە نەيىناروانە بەھۋى ئامىرە زانستەكانەۋە بەكاردىن بۇ ۋىتەگرتن و پىشانەكانى ئەندامە نەيىنارۋەكانى ناۋ لەشى مرۇۋ. تەكەلۇجىي ئۆي كە پىشت بە شەپۇلە كارۇمۇگىتاتىسەكان دەپتەت يارمەتى داۋىن بۇ فراۋان كەردى بازەنى بېيىنمان بۇ ئەۋ شتەنى پىشتەر نەماندەبىنى، زۇرۇك لە زىنەۋەرە وورەكان تا دۇزىنەۋەي وورەبىنى روۋناكى لىمان شارۋە بوۋن، پاش داھىتەكانى وورەبىن (مىكروسكوب) لە سەۋەي ھەۋدەيەمى زايىندا مرۇۋ زۇر شى بىنى كە پىشتەر نەمىدەبىتەن لە خانەكانى بەكتىرە و قەۋە و كەۋەۋەكان و تۋانى بېيىت چۇن خۇراك پەيدادەكەن و چۇن دابەش دەپن و چۇن مىكروۋەكان ھىتەش دەكەنە سەر خانەكانى لەشمان و چۇن خۇۋكە سىپەكانان كە پىكەتەمەرى سەرەكى كۆتەندەمى بەرگى لەشمان بەرەنگارىان دەنەۋە، بەھۋى مىكروسكۇپەۋە مرۇۋ سەلماندى كە ھەردو تۇو ھىلەكۇكە پىۋىست بۇ

دروستۋونى كۆزىلە و سىكپى ئەمەش پاش چەندىن سەۋە لە نامازدەكانى قورنان بەم بابەتە، مرۇۋ بەچاۋى خۇي بىنى چۇن ئەندامەكانى لە شانەكان دروست دەپن و چۇن شانەكانى لە خانە پىكەتەۋن. پاشان وورەبىنى ئەلىكتۇنى (Electronic Microscope) داھىتە كە بىنىنى مرۇۋى بىرە ناسۋەكى نۆتەۋە و مرۇۋ تۋانى پىكەتەنەرەكانى خانە و ترشى بۇمىۋەمى (DNA) و جىنەكانى بۇماۋە بېيىت «ۋەي الارض آيات اللوقىن . ۋەي انفسكم افلا تبصرون»، ئەۋەي مایە سەرسۈرمانە ئەۋەيە كە مىكروسكۇپى ئەلىكتۇنى وورەتەن شىك كە نايىبىن كە ئەلىكتۇنە بەكاردەپتەت بۇ پىشانەكانى وورەتەن پىكەتەكانى خانەكان و كارەكانىان، لىرەشدا با ئەۋ پىشكەمۇتەن گەۋرەيە لەپىرەكەپن كە لە بوۋى دۋوربىنە (تەلىسكۇپە) گەردۋىنەكاندا بەدەستەتۋە كە ۋاى لەمرۇۋ كەردوۋە بتوانىت تەنە ئامانە ھەمە دۋورەكان و وورەكارى نەستىرەكان و ھەسارەكان بېيىت. مرۇۋ تۋانى بگاتە سەر روۋى مانگ و بەچاۋى خۇي خاكەكى بىنى و تۋانى كەشتە

ئامانەكان بىتەرت كە سەرسۈرمانەكانى گەردۋىنى پىشانەكان، شتاتىك كەسانى پىتە ئىمە ھەرگىز نەپانېنى. ھەنارۋىنە پىشكەكانىش (Endoscopes) مرۇۋ تۋانى بەھۋىيەۋە وورەتەن پىكەتەكانى ناۋ لەش بېيىت و شۇرۋىتىكى بەرپاكرە لە زوۋ دۇزىنەۋەي نەخۇشەكاندا و نەفامەكانى نەشتەرگەرىيە مىكروسكۇپەكان بېن روۋدانى زىانى لاۋەكى، تۋانرا ھەنارۋىنە وورەكان بىرەتە ناۋ مىندالمانەۋە بۇ ۋىتەگرتى قۇناغە جىۋاۋەكانى كەشەكەردى كۆزىلە لەمكى دابىكا، ئەمە يارمەتى داۋىن كە كۆمەلىك راستى تىبگەپن دەرىارەي كۆزىلەلمەزنى كە ھەرگىز پىشتەر نەتۋانراۋە بېيىرت بەلام قورشان پىش ۱۴ سەۋە زۇر بە وورەبى ۋەسفى كەردوۋە، پىش ۱۵ سال لەمەۋەر زاننا لىنارت نىلسون (Lennart Nilsson) تۋانى ۋىتەۋە قۇناغە جىۋاۋەكانى دروستۋونى كۆزىلە بگرت ھەر لە سەرەتاي سىكپەۋە تا لەدەبىكېۋن كە بەھۋى ئەم كارەۋە خەللاتى نۇپلى ۋەرگرت. لەۋ شتاتەش كە پىشتەر نەماندەبىنى ئەۋ كارلىكانە بوۋن كە لە ھەۋەي ھەمە كورتدا روۋيانەدە، ۋەك بەكەرتى

گمردیلیمی ماده ده کان، نه مه ده توانین گمردیلیمی ماده ده کان بیه هوی به کارهیتانی میگزسکویه بهین به لام نه مانده توانی کارلیکی نه م گمردیلانه بۆ دروستکردنی گهردی نوی بینین تاوه کو پهروردگار نه م کارهشی ناسانکرد له سر دهستی زانای موسولمان (د. احمد زویل) که به هویمه خه لاتی نویلی له کیمپادا له سالی ۱۹۹۹ دا پتبه خشرا، نه ویش به به کارهیتانی کامپای له یزری که له ماویه کی همره کورتدا (۱۰-۱۵ ی چرکه یه که پتیده ووتریت فیمتوچرکه) ویتنده گرت، له مانه ی سهرمه نه مه تیبینی ده کمین که پمیره ندیه کی توندوتول هیه له نتوان نه م رووناکیه ی که ده بینین و به کارهیتانی بۆ بینینی نه م شتانه ی که نایانبینین، به شیویه که دوو نایته پیروزه کهش هه مان پمیره ندی نتوان نه م دووانه شی درخستوه! شه پوله سه روو دهنگیه کانیش (شه پوله کانی سوئر Ultrasound Waves) به کاردین بۆ وینه گرتنی ناولهش و به دوا دچسوونی سکپی، له رینه مه ی موگناتیش (الرنین المغناگسی) به کاردیت بۆ وینه گرتنی پزشکی که وینه ی ده ستیشانکه ری سهرسوپه تهری

شانه کانی لهش پیشانده دات، نه مه ی تا ماویه کی نزیکیش نه مانده بینین و لیمان شارواوه بوو بریتی به له قوولایی دریا و زهریا که سان و نه م سهرسوپه تهرانه ی که تیاندایه که به هوی ژیردریایی و روونا که ره مه ده کان و کامپرا وورده کان توانیمان نه م دنیا سه مهریه بینین که مایه ی سهرسوپمان و ریزمانه ﴿أَزْ كَلَّمَاتٍ فِي بَحْرِ لُجِّي يَغْشَا مُوجٌ مِّنْ فَوْقِهِ مَرْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدُهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَنْ لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ﴾. نه مه ی که مایه ی سهرسوپمانه نه مه ی که نه م که سانه ی که له دایک ده بن و پتبه شن له نیعمه تی بینین پهروردگار هه ستیکان ده دات که به هویمه بتوان ده نگه کان به شیویه که له یه کتری جیا که نه مه که مرؤفی بینر ناتوانیت بیکات و دوریه کانیش دیاری ده که، که نه مه له زانستی پزیشکیدا پتیده ووتریت ههستی شه شه می مرؤفی ناینا، که واته ده توانین بلین نه مانه ی بینین له ده ست ده دن به هۆکاری تر ده توانین بین به لام نه مانه ی که نیمان له ده ست ده دن له سر زهری چندن به لگه ده بین له سر ده لاتی پهروردگار به لام

نایبین به ده له کانیا، که واته نه مه ی بینایی له ده ست ده دات هه ی زهری نه کردوه به لام نه مه ی بهرچا وروشنی نه ماوه هه مو شتیکی له ده ستاوه ﴿فَإِنَّا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ﴾. له کوتاییدا نه مه ی باسکراوه مشتیکه له خه رواری نه م به لگانه ی که بینیمان و بۆ درخستوین بۆچی پهروردگار سویندی خواردوه به وانه ی دیانبینین و نه مانه شی نایانبینین، تاوه کو مرؤفیش له رووی زانستیه مه به ره پیتش به جیت که می زانیا به کانی خوی بۆ درده که ویت بهرام به زانیا ری و ده س لاتی پهروردگار، پهروردگار زۆر جوانی فهرمووه: ﴿سَتَرِبَهُمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكُنْ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾. رووی تبعجازی نایته کان: ۱- پتشر واده زانرا بین به هوی دره چوونی تیشکی رووناکیه مه ده بیت که له چاوی مرؤفه مه دره ده جیت، که هه له ی نه م بۆچوونه به ته واده تی درکوت کاتیک زانایان دۆزانه مه که بین به هوی تیشکانه مه ی رووناکی له سر رووی ته که کانه مه و گه یشتنی به چاوی مرؤف دروسته بیت، که واته بینین

له بوونی رووناکیدا ده بیت و به هه ی شیویه که مرؤف له تاریکیدا نایینیت، قورنایی پیرو زانماوه ی به گرنگی رووناکیداوه له بینیندا پیتش ۱۴۰۰ سال که ده فهرمویت: ﴿فَلَا أَقْسَمُ بِمَا تُبْصِرُونَ، وَمَا لَا تُبْصِرُونَ﴾ واته چاوه هۆکاری بین نه چونکه چاوه ده بینیت و نایینیت. ۲- به دوا داهانتی شه و زۆر زۆر گرنگه بۆ بهر ده وامبوونی بینین و به کارهیتانی خانه کانی بینین و زانستی نوی گرنگی خانه قوچه کی و چیلکه یه کانی بۆ درخستوین که له زۆر و له مشودا کارده که و ته گهر نه م به دوا داهاته نه براه نه م له ناو ده چوون. ۳- قورنایی پیرو زانماوه راکتشارین بۆ شه و دۆزیه مه گهرانه ی که زانایان پتی گه یشتوین له ته که له لوجیا نویته کان و هۆیه کانی بینین، ههره ها سه ره ی راکتشارین بۆ زۆر شت که پتشر نه مانده بینین له بر ووردیان وه؛ خانه ی به کتیا و قه موزه و که یوه کان وچوونیتی زۆر بوونیان و له ناوله شدا چۆن خرۆکه سپیه کانی خوین به ره نگاریان ده بنمه و چۆن ههر دوو تۆ و هیلکۆکه گرنگ بۆ دروست بوونی کۆره له. ۴- نایته پیروزه که هانمان

کارۆموگناتیسی، ناوکمههیزی
بههیزی، و ناوکمههیزی لاواز،
پهروهردگار سویتندی خواردوو
که له گمردووندا شتی بینراو و
نه بینراو همیه: ﴿فَلَا أُقْسِمُ بِمَا
تُبْصِرُونَ، وَمَا لَا تَبْصِرُونَ﴾،
له سه دهی جهدهیه مهوه تا نه مهو
زانست هیزی بینراو و نه بینراو
ده دۆزیتوه: ﴿فَسبحان الله حين
تسون و حين تصبحون. و له
الحمد في السموات و الارض و
عشيا و حين تظهرون﴾.

سهرچاره کان:

قورنانی پیرۆز و تفسیره کانی.
المنجد: لويس معلوف.
خلق الإنسان بين الطب و
القرآن: د. محمد علي البار.
رحلة الإيمان في جسم الإنسان:
د. حامد أحمد حامد.
کۆشاری (الإعجاز العلمي)
بلاوکراوهی (الهيئة العالمية
للإعجاز العلمي في القرآن و
السنة).
سایتی (www.eajaz.org).

یاسایه ک دامه زاون که ناری ناوه
(حق): ﴿خلق السموات
والارض بالحق تعالى عما
یشرکون﴾، له سه دهی
جهدهیه مهوه تا نه مهو زانست
زۆرتیک لهو یاسایه دۆزیوتوه
که ناسمانه کان و زهوی له سهر
دامه زراوه، و نه مهو زانست بهم
چوار هیزه سه ره کیهی گمردوون
کورتهی کردۆتوه: هیزی
کتی شکردهن، هیزی

بجوو کتریش همیه که کیشیان
همیه: ﴿لا یعزب عنه مثقال
ذرة في السموات ولا في الارض
ولا اصغر من ذلك ولا أكبر الا
في کتاب مبین﴾، نه مهو مرۆف
تنها له سه دهی نۆزهیه مهوه تا
نه مهو گهردیله و پینکهاته کانی
دۆزیوه و بهوی ده رکهوت که
همندیکیان کیشیان همیه.

قورنانی پیرۆز ههوالی پیتاوهین
که ناسمانه کان و زهوی له سهر

دهدات بهو فیرسوونی زانست و
بهردهوام بهوون له لیکۆلینهوه
له سه مهو یواره کانی ژیاندا،
نهوهی دهیه له ییت که فیکری
نیسهلامی فیکریکی زانسته
داواکاری قورنانه له مرۆفه کان
بهو به کارهیتانی ژیریان تا
کۆتایین راده: ﴿قُلْ انظروا ماذا
في السموات و الارض﴾، ﴿الفلک
ینظرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوَهمُ کَیفَ
بَنَیْنَاهَا وَزَیْنَاهَا﴾.

5- قورنانی پیرۆز ههوالی
پیتاوهین که مرۆف پینکهاتهی
سهرهتایی شته کان ده دۆزیتوه:
﴿وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّفْثَةَ الْاُولٰی فَلَولا
تَرْکَرُونَ﴾، له سه دهی
ههژدهیه مهوه مرۆف کهوته
دۆزینهوهی پینکهاتهی شته کان،
قورنانی پیرۆزیش ههوالی
پیتاوهین که گهردیله کیشی همیه
و سه مهوه ها له سه گهردیله

له سه بهمهیه مهوه ده مهانهو ییت تیروانینیکیک بو نایه ته پیرۆزه کانی
﴿فلا أقسم بما تبصرون، وما لا تبصرون﴾ بکهین و نیعجازی
زانستیان دهریخهین و بیسه له ییتین که له سه راستی به
زانستیانهی قورنانی پیرۆز پیتش چواره سه ده ههوالی پیتاوهین
له روژگاری نه مهووی دۆزینه مهوه زانستهیه کاندایانستهیه کانیان
سه له ییتراوه ..

رېښوارېك له نړيوال كات و كاردا

قاسم رسول گه لالی

له تدمه نې خړی نمره کو چي

نیمه مرؤ رېښوارې رېښوارې کی دوور و درېژن کسه له چهند وېستگه يک پېک دېت و همدنیک لمر وېستگانه مان برېښو همدنیکي ترمان له بمردهم ماوه که نېمه بمره پېريان ده چين و نهوانيش ليمان نزیک ده بمره.

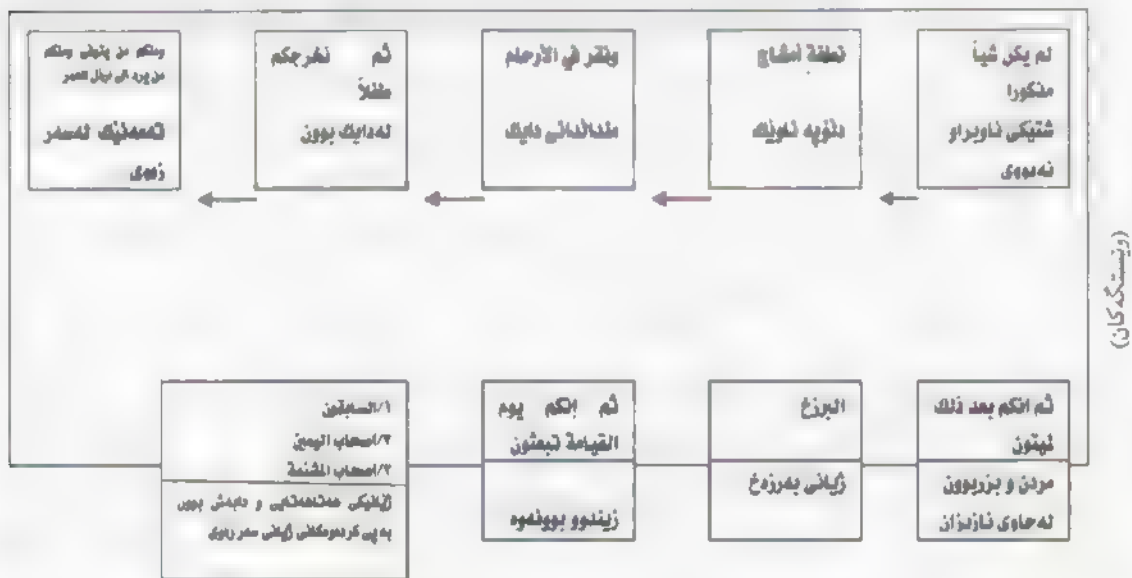
خړپانه تاودکو مردن نه هاتووه نړويشتووين بؤ وېستگه يک که کارې تيا ناکړئ و هيچمان بؤ ناکړئ و هيچمان پې ناکړئ.

دووه/ايان شوکات و ساتانه يه که نېستا له بمردهستاندا يه بؤ يه پيوېسته رېژي لي بگرين نر خيان

خړمان به دووباره کړنموي همدې نه هې نړوي تر بهزايه نه دېن. سې يه/ايان شوکات و ساتانه يه که هېشتا نه هاتوون نمرېش پيوېستی به خړنما ده کړن همدې بېرکه بمره ناخو شوکاتاندي که هېشتا نه هاتوون و دواترېش دېن

له تدمه نې خړی نمره کو چي همدې مرؤ بمره دناسرېت چوون ده ژي و بؤ چي ده ژي نمره کو له کوې ده ژي و چي ده خوا .

مرؤ بمره دناسرېت که چهند ناماغي گمروي همدې له کارېشدا يه بؤ به دېه نېتاني

بؤ به چرکه ساته کاني ژيانې بزاین وه بتوانين وه کو مرؤ ښکي دنيو سرزه پمان ده بمره سې وېر ناما دارو ناما ښاري خاوه پلان و بمرنامه کارېکسمين و له کانه کاغندا کارې باش نه بمره بدهين و کاره کاغنان خوش بوي و تا له کاني نه بمره کاغندا چيزيان لي وېر بگرين و به ختمه و ناسودهين — تاوه کو بتوانين همرکاريت له کاني خړيدا نه بمره بدهين و رېژ له کاني خړمان بگرين و تدمه نې

بؤ به چرکه ساته کاني ژيانې دنيو سرزه پمان ده بمره سې وېر ناما دارو ناما ښاري خاوه پلان و بمرنامه کارېکسمين و له کانه کاغندا کارې باش نه بمره بدهين و کاره کاغنان خوش بوي و تا له کاني نه بمره کاغندا چيزيان لي وېر بگرين و به ختمه و ناسودهين — تاوه کو بتوانين همرکاريت له کاني خړيدا نه بمره بدهين و رېژ له کاني خړمان بگرين و تدمه نې

بؤ به چرکه ساته کاني ژيانې دنيو سرزه پمان ده بمره سې وېر ناما دارو ناما ښاري خاوه پلان و بمرنامه کارېکسمين و له کانه کاغندا کارې باش نه بمره بدهين و کاره کاغنان خوش بوي و تا له کاني نه بمره کاغندا چيزيان لي وېر بگرين و به ختمه و ناسودهين — تاوه کو بتوانين همرکاريت له کاني خړيدا نه بمره بدهين و رېژ له کاني خړمان بگرين و تدمه نې

بؤ به چرکه ساته کاني ژيانې دنيو سرزه پمان ده بمره سې وېر ناما دارو ناما ښاري خاوه پلان و بمرنامه کارېکسمين و له کانه کاغندا کارې باش نه بمره بدهين و کاره کاغنان خوش بوي و تا له کاني نه بمره کاغندا چيزيان لي وېر بگرين و به ختمه و ناسودهين — تاوه کو بتوانين همرکاريت له کاني خړيدا نه بمره بدهين و رېژ له کاني خړمان بگرين و تدمه نې

مردن و برون و نه‌بوی وه‌کو یه‌ک وایت.

«مرۆڤ بیه‌و گه‌ره‌یی خۆی ده‌سه‌لێتێت له‌بونی دا خه‌لك هه‌ست به‌ قازاڤی نه‌و بگهن و له‌ مردنی دا خه‌لكی هه‌ست به‌ خه‌ساره‌تی خۆیان بگهن نه‌وه‌ك بژی و بری كهم هه‌ست به‌ بسون و مردنی نه‌كات.

بویه پێویسته نینه‌ی مرۆڤ وه‌كو رێبواره‌تی رێگا‌ی ژیا‌نی كورتی دونه‌او ژیا‌نی نه‌پراوه‌ی شایه‌ت، وه‌كو رێبواره‌تی كه‌ رێگا‌ی به‌ره‌و مه‌مله‌كه‌تی ژیا‌نی نه‌به‌دی و هه‌تاهه‌تا‌ییمان گرته‌وه

مرووف به‌وه گه‌ره‌به‌ی دوی

ده‌سه‌له‌یه‌یه‌ی له‌بونی دا

خه‌لك هه‌ست به‌ قازاڤی

نه‌و بگهن و له‌ مردنی دا

خه‌لكی هه‌ست به‌

خه‌ساره‌تی خۆیان بگهن

نه‌وه‌ك بژی و به‌ری كهم

هه‌ست به‌ بسون و مردنی

نه‌كات

خاله ده‌توانی رێگا به‌ری و سه‌ركه‌وتوو بێ

یه‌كه‌م-دیدی راست بۆ نه‌تزازان

له‌سه‌ر رێگا‌ی راست

دوه‌م-دلی خوش بۆ به‌خته‌وه‌ری

و دامه‌زراوی ده‌رونی.

سێه‌م-به‌ری تیژ بۆ نافرا‌ندن و

كارباشی

چواره‌م-هه‌مه‌تی به‌رز بۆ كساری

به‌رده‌وام و زال برون به‌سه‌ر

كۆسپه‌كان.

له‌ كۆتایی دا هیوا‌ی دیدی راست

و دلی خوش و به‌ری تیژو

هه‌مه‌تی به‌رز بۆ تۆی خۆینه‌م

ده‌خوازم.

وێستگه‌ی ژیا‌نی سه‌ره‌وه‌ی په‌دا هه‌رچی بگه‌ین بۆ خۆمانه‌ به‌تی نه‌و مرۆڤه‌ كه‌ رێبواره‌ی نه‌م رێگا پر وێستگه‌به‌یه‌ به‌م چه‌ند كورته

هه‌مه‌وه‌رێك

پاكبونه وه ك ناخ، بوچى؟

—

شېۋىلى فېتىنى گوناھو
رووبارى شىتان نەگەر خاۋەن
ناخىكى پاقۇر خاۋىن نەين شىوا
خۇمان لە چىنگ دەپىت،
بەتايىتى گە دەپىن رۇۋانە
چەندان گەنج فرىو دەرتىن
دەگەنە داۋى شىتانو لە رىتى
ھارپىو برادەرى خراپەو فرىو
دەخۇن، دوابىش پەشىمان
دەبنەو، بەلام نەگەر رۇحيان
زىندو يىت ھەر لە بنرا توشى
ئەو سىرتىچانە نابىن، كە دوابى
پەشىمانى بۇ دەردەبىر، كە
نەگەر پەشىمانىش نەبنەو لە
ناكاو يىمان لە دىنا ھەر
دەزەقى خوا حافىزى لە ژيان
دەكەين، لەوتىش دەپىت ھەر
خۇزگى (يا لىت) بلىنەو.

لەگەن ئەو شە پۇلەى
فېتىنى گوناھ و
رووبارى شەيتان نەگەر
خاۋەن ناخىكى پاقۇر
خاۋىن نەبىن ئەو
خۇمان لە چىنگ دەپىت

گەنگەكى زۇر بەو لايەنە بەدىن،
كە نەگەر خوا پىشتىوان يىت بە
زەپەر بابەتلىك ھەندىك خۇمان
لەو ياسە بەرەمەند دەكەين،
بەتايىتى لەو سەردەمە ھەر زۇر
پىتەستمان پىتى ھەيە، چونكە
فېتىنەو تاشوب زۇر بىوۋە، بە
سىنايى گەنجانو ئافەتانو پىپاۋان
تروشى گوناھ دەبن، لەگەن ئەو

مانىدوبون ناكات، بەلام ئەو
كىتېركى لەگەن چىركە دەكات،
كەواتە ھەندى موحىاجى
زىندو كەرنەوى رۇحەن، ھەر
ئەۋەندەش موحىاجى زانىيارىن،
لەبەر ئەۋى ئەو گەنەى (نۆيۇ
ناكات، رۇۋو ناگىرىت، ئەھلى
چاكە نىيە...) كىشەو گىرىتى
ئەو، زانىيارى نىيە، چونكە ئەو
دەزانىست نۆيۇ رۇۋى و
غىيادەتەكانى دىكە واجىن يان
سوتنەتن، بەلام لەبەر ئەۋى
رۇحى مردۇۋە، ئاقوانىت زال يىت
بەسەر نەفسىو، يەكەوسەر
تەسلىم بە شەيتانو نەفسى
دەپىتەو، كەسكى گوناھبار
دەردەپىت.

بۆيە پىتەستە ھەمەرومان

لە يەكلىك لە گەنالە كوردىپەكان
لە زەپەر بابەتلىكدا ياسان لە
پاكبونهۋى ناخ كەرد، ئەۋىش بە
پىشت بەست بە وشە مانادارو
جوانو ھەلقولۇۋەكانى نار ناخى
نىمامى غەزالى خاۋى لى رازى
يىت، برادەرتىك پىرسارى كەرد:
بۆچى زۇر گەنگى بەو ياسە
دەدەى؟ لە ۋەلامدا گوۋم: لەبەر
ئەۋى نىمامى غەزالى
مامۇستاي پاككەرنەۋى رۇحە،
نىمەش دەمانەپىت لە رىگاي
قەسەو گوشتارە شىرىنەكانى
ئەۋەو قومىك لەو دەريا
مەزىندا بۆيىنەۋە، چونكىنى
ئەۋەندەى دىقەت دەدەم
موسلمانان زۇر لەو لايەنە
سىتو لاۋازىن، كاتىك دەپىنەن
كۆمەلە موسلمانىك پاپەندى
تورنانو فەرمۇدە شىرىنەكانى
پىتەمبەر درودى خاۋى لەسەر
يىت نابىن، بى شە خەلەلەكە لەو
لايەنە، واتە ئەۋان رۇحيان
مردۋە يان نەخۇشە، پىتەستە
تەكان بەو رۇحانە بىدرىت تا
زىندو بېنەۋە، تامو چىز لە
نۆيۇ شەۋانەو كىرئوشى سەر
ئەرز ۋەرىگىر، دەپى بزانن بۆچى
كەسكى چەند دەقىقەيەك لە
سۇجەدايەو، ھەست بە

لە پىڭاۋ ۋىيالىكى ھاۋسەرى باشقا روپىدا خەتەر

يەكتر.

۴- ئەمەنى گونجاۋى
ھەردولا.

بەلام چەند تەرەپتىكى گرنگ ھەم
كە زۆر پىۋىستە لاۋان بەھەند
ۋەرىگىرە پىشت گۈنى نەخەن بۆ
ئەمەى لە داھاتۇدا توۋشى شۆك
نەمەى پاشانىش پەشيمانى و
دواترىش كارەساتى تىرى بەدواۋە
نەيىت، ئەوانىش:

"ھەلگىرى بەرپىيالىتى،
قوربانى دان، قىل كىردى كەسى
بەرامبەر"
بەراستى ھەرگىز ھاۋسەرىگىدەكى
بەختەۋەر بەردەۋام نايىت ئەگەر
دور بىو لەم سى تەۋەرىيە،
لەمەر ئەمەى گۆرانكارى يەكى
كىتوپ لە ژيانى ھاۋسەراندا
پروودات، ھەرپىيە پىۋىستە
پىشت ۋەخت لاۋان نامادە بىن بۆ
نەم پىۋىستە لە دورى دەۋرىنى و
جەستەمى يەمە، ئەمەش بۆ
دايكان و باۋان ئەگىرەمەۋ بەمەى
كە بەرپىسى سەركى داھاتۇرى
مىنئالەكان ۋە ژيانى لە ژيانى
ھاۋسەرى دا تىسا بىتۋان
بەھەشتىكى دۇنيانى پىك بەيىن
بۆ ئەمەى بەھەشتى
ناخەتەشيان لە دەست نەچىت.
بە ھىۋى ژيانىكى ناۋىزان و
لىۋان لىۋ لە ناسوۋەمەى و
بەختەۋەرى.

رورىك لە گەنجىمان نوۋشى
مۇيىك ھاۋسەرىگىرى بوۋ و
ناۋىر جۋان لە قەرەى
ھاۋسەرىگىرى ۋە ژيانى بۆ
دەن نەۋەش بەھەۋى دوۋارە
بوۋنەۋە سىيارىۋى
جىيانوۋە يان خەنەت مان
تەرسان لەمەرپىيالىتى كە لە
دەۋرىيە يان خىزانەكى كە
خۇى لىنى پەرۋەردە بوۋە
سەرچاۋەيان گىرەۋە!

دەۋرىيە ۋە كۆمەلگە.

كۆلەكە خىزانىكى سەركەۋتوۋ
بەختەۋەر پىۋىستە پىشت ۋەخت
پىنمايى بىگىرىن چ لە لايمىن
باۋانەۋە پىت يان مامۇستىيان و
كەسانى شارەزا، بۆ ئەمەى
توۋشى شۆك نەم كاتىك دەبەنە
دەستىكىمەى ئەم پىۋىستە گرنگە.
كەۋاتە پىۋىستە سەركەۋە بىزانىت
كى دەكاتە ھاۋسەرى خۇى؟
ئەم ھۆكارانە چىن كە پىۋىستە
لاۋان بىگىرە بەرچاۋ بۆ
ھىنانەۋە ژيانىكى ھاۋسەرى
خۇش و ناسوۋە لىۋان لىۋ لە
پىۋىستە خۇشەۋىستى؟
ئەمەش پىۋىستە بە ھۆشيارى
لاۋان ھەيە لە ھەلۋاردىنى
ھاۋەشى ژيانى دا ئەم ھۆكارە
سەركىيەنەش:
۱- رەۋشى جوان
۲- نىمانىكى پاك و راست و
دورست و دور لە پىيلى.
۳- ناستى كۆمەلەۋىتى نىك لە

بۆيە سەركەۋە پىۋىستە
بىنچىنەكەمان پىمە بىگىرىن و
بىياتى بىيىن بۆ ئەمەى دورىيىت
لە دارىمان و ھەمەس ھىتان،
ھەمەھا بىيىن نەيىت لەمەرگىرى
كىردن بەرامبەر گۆرانكارى
يەكان.
زۆرىك لە گەنجىمان توۋشى
فۇيىك ھاۋسەرىگىرى بوۋ و
ناۋىر خۇيان لە قەرەى
ھاۋسەرىگىرى ۋە ژيانى بۆ
ئەمەش بەھەۋى دوۋارە بوۋنەۋە
سىيارىۋى جىيانوۋە يان
خەنەت يان تەرسان
لەمەرپىيالىتى كە لە دەۋرىيە
يان خىزانەكى كە خۇى لىنى
پەرۋەردە بوۋە سەرچاۋەيان
گىرەۋە! ئەمەش ھەمەۋ
ھۆكارى ۋە ھەمەن و دەۋارى بە
ناسانى ۋە لاىرىن.
بۆ ئەمەى لاۋان بىنە پاگىرى

بىگىرىمان ھاۋسەرىگىرى
پىۋىستەكى گرنگە پىۋىستە
بىنچىنە پىكەيىنەنى خىزان و
ھەمەش بىنچىنە پىكەيىنەنى
كۆمەلگەمە ئەم كۆمەلگەمەش
دەيىتە ھۆ پىكەيىنەنى ۋە لاىتىكى
گەرەى خاۋەن سىۋىر دەستورى
تايىت بە خۇى.
ئەمەش ۋە لاىتىكى گرنگى
ھاۋسەرىگىرى دەردەخات لە
ھىنانەۋە ژيانىكى ناۋىزان لە
بەختەۋەرى يان و كىشەۋ
ناسۋىرەكان.
ئەمەى نىمە مەمەستمانە ئەمەى
خىزانەكان بە ناگا بەيىنەنەۋە
لەم ۋە گرنگە كە پىيان
بەخشاۋە لە ژياندا ۋە چۆنىتى
بەريۋەردە ھەلۋە كەۋتەردە
چ لەلىۋان ھاۋسەراندا يان
ھاۋسەران و مىنئالەكانيان ياخۇد
ھاۋسەران و كەمەس و كىسار و

له گهل خوايه يا به خنده و هريت

دور که و ته و له خوايه گه و ره نزيك بسو نيش له خوايه گه و ره له گهل خوايه گه و ره ده بيت.
نه شه که نجه به د به ختي و... خوشي و به خته و هري و... ده بيت و، دوتيسا سه ره راي له گهل خوايه گه و ره مرؤف به و
دوزه خه به هشته به چو و کي و بي بايه خي دلگير به چو و کي به خي له گزيه ي

گەردونی فراوان.. گەورە دەبیئت و بەرز دەبیتمووە.

تاكو لەگەڵ خۆی گەورە بیست، دلتیابە لێموی بە ناسودمیی و هێمنی دەژیست و هەموو کاروباریکت لەبار دەبیست و پۆخت بەرەو بەرزایی لە شەقی بۆ دەدات.

تۆ که لەگەڵ خوا بیست، کەواتە لە بەهەشتدا، بە هەموو واتایەک ئێمە وشمێ هەلبگریت، با بێ پۆل و پارەش بیست، وەکو پادشایەکی، رۆبارەکان بەژێرتدا رێ بکەن، با خۆت باخوانیکیش بیست.

لەگەڵ خۆی گەورە دلت پێ لە رونایکی دەبیست و، زمان و پێنوسست وشەیی جوانیان لێ دەردەچیت. خوریمو لێمانی دلت بەردەوام لە هەر گۆتسەک بیست هەر (الله.. الله..) دووبارە دەکاتموە. خوا پەرورەدگارمەو خۆشمویستە و لەدلما هاوێلی نییە، دروستی کردووم و پۆزیم دەدات، دلتسم جینگەیی خۆشەویستی کەسی تری تیندا نایبتمووە.

چەند پۆزێکی خۆشە ئێمە پۆزەیی بە دڵ و گیانت لەگەڵ خوا بیست، لەوکاتە فرمێسکی خۆشی لە چاوەکانت هۆن هۆن دەتکێتە خوار.

الله.. الله.

جوانترین ناوو سیفەتی لەخۆگرتووە لەبەر ووبوومەکانی

نەم وشە جوانە نەویبە بەرەوئاسمان پاتە کێشیت بە شتێواز و تەندازمێک کە لە بەرزاییموە تەماشای دنیا بەکەیت و زۆر بە بچوکی دیتە بەرچاو و، تووشی سەرسەرمەمان دەبیست لێمە خەلکەیی کە کەوتنەتە نێو زەلکەسای

ئارەزووەکانی نەفسیانموە. وەکو چۆن هەلێمەک لەشەقی بۆ دەدات و تەماشای چۆلەکە بچووەکان دەکات کە سەرقاڵی چەند دەنگە گەلێکن بەچوار دەریاندا بلاریبووتمووە، لەسەری بەرزەبیست بەخۆتدا بیتمووە پێش ئێمە پەنجە پەشیمانی بکەیت.. بە تێروتنەسەلێش لەم واتایانە پیر بکەرەمو، ئێنجا قۆلی ئێ هەلماڵە بۆ گەشتەکەت..

لەگەڵ پەرورەدگارت بژێ بۆ ئێمە هەست بە خوشی و کامەرانێ ئێمە دونیایە بکەیت، پەنا بە خوا بگرەو هەرگیز بێ ئومێد مەبە..

شەڕ دەکەن، لەکاتی کەدا ئێمە دەنگە گەمناوە زیاتر نین لە هۆکاریک بۆ راوکردنیان. کاتی کە دڵ دەدرەوشیتمووە بەخۆشمویستی خۆی گەورە پرووناک دەبیتمووە، هەموو شتەکانی بەروونی بۆ دەردەکەون و، نێر فریب ناخوات بە کەس و بەزمانی لوس و بێوانامەیی زل ناخەلەتی.

گەورەتر دەبیست. نێر چۆن سوکایەتی بەخۆی دەکات و لەگەڵ گێژەلووکی ناژاویدا دەپوات، لەپاستیدا بێ ناگایی لەم واتا مەزنانە وامان لێ دەکات راستیە گەورەکان فەرماوێش بکەین و پێگە بۆ شەیتان خۆش بکەین لە خەشەمان بیات.. ئایا نایین پاسەوانی بیستان نەگەر بیستانەکی پشتموێ بەات و کەمتەر خەمیی تێدا بکات بەرووبومی باخەکی دەبنە دەستکەوتێکی ناسان بۆ دز و چەتەکان.

تێزیش بە هەمان شێوە ئێمە نادەمیزاد، لەوکاتەیی لە پاسەوانیتی دلت غافل دەبیست و بایەخی پێ نادەیت، پێگە بۆ شەیتانەکانی مەرۆ و جنۆکەکان خۆش دەکەیت کە بە ئارەزووی خۆیان یاریت پێ بکەن.

بەرزەبیست بەخۆتدا بیتمووە پێش ئێمە پەنجە پەشیمانی بکەیت.. بە تێروتنەسەلێش لەم واتایانە پیر بکەرەمو، ئێنجا قۆلی ئێ هەلماڵە بۆ گەشتەکەت.. لەگەڵ پەرورەدگارت بژێ بۆ ئێمە هەست بە خوشی و کامەرانێ ئێمە دونیایە بکەیت، پەنا بە خوا بگرەو هەرگیز بێ ئومێد مەبە... خۆی گەورەش باشترین پشت و پەناوە.

بەرەو بە ختەوهری

ئەندازىار عوسمان

مۇسلمان بونى قازى بەرىتانی مارلین مۆرىنكەن: ھەمىزە يوسىف بسانگخوۋازى بەناۋىيانگى ئەمىرىكى لەچار يېتەكتىنكەلەگەل (مارلین مۆرىنكەن) دا وتى: ئىستى ئىمە لە بەرىتانيا چاومان دەكەۋىت بە قازى مارلین مۆرىنكەن، سەرەتا بەخىزھاتنى دەكەين، بەرىنەن كەپاش ھەل و مانىدوويون و ئەزمونى زۆر گەشتۈنەتە ئەم پەلە بەرزە كە قازى (مقاگە) يەكەن و، چەند قازى تىرىش لەژىر دەستى بەرىتەن كاردەكەن، يېتەكخۇشە باسى بەسەر ھاتى مۇسلمانبونى خۇتەن بۇ بىكەيت. مارلین: مەن نىكەى دەسال لەمەۋىيەرە كاردەكەم بۇ بەرگى كەردن لە تونىو تىۋى و تاۋان بەرامبەر ئافەتەن، بە ھوكى كاردەكەم ۋەك قازىيەك، لە زۆر كارو پىرۋەدا بۇ ئەۋمەبەستە بەشدارىم كەردوۋە، بەتايىمى لەناۋجالىيەى ئىسلامىي ئەم ۋلاتە. بۇنەۋى لەپاشخانى رۆشەنرى و فېكرىيان تىن بىگەم كەۋتە دىراسەى قورنەن و تىنكەلەۋىم بۇ دروست بوو لەگەل مۇسلماناندا نەمتوانى دوۋرە پەرىز م، خۋاى

گەۋرە چاۋدېرى و ھارىكارى كەردم، ھەر لە سەرەتاۋە كەسانىكەم بېنى پىنمايان كەردم بۇ رىنگەيەك كە ناتاۋم لى بىگەرىمەۋە. چەند زىاتر شارەزەم لە ئىسلام و لە پىنەمبەرەكەى (سەلى اللە كاسىتەكانى تۇ ھەست دەكەم نەمە بۇمەن دەگەنچىت. لەبۋارى كاردەكەمدا بۇم دەرگەۋىت كە مۇسلمانان ھەندىن جار شۋىن عادەت و تەقالىد دەكەمەن نەك پەيامى خۋا، بۇيە شۋەردىن ناچارى و زۆرە مىلى ھەيە لەناۋ جالىيەى پاكىستانى سەردەنم كەردون ھەزاران، كە دىنە نىرە كىشەى جىاۋازى كەلتۈرۈ رۆشەنرى و كۆمەلەيەتى ۋادەكات لاۋەكانىيان پەنا بەرنە بەر تاۋان و ماددە ھۆشەۋەرەكان. -ھەمىزە يوسىف: كە چىرويت بۇ

عليه وسلم) بۇم دەرەكەۋىت و زىاتر دۇنيا دەم كە ئەم ئىسلامە جىنى مەۋ ھەقە مەن سەرىيە مەم و ئەم پەيامە ئارامىم دەداتى. كاتىك چىپىۋكى ئۇنەكانى پىنەمبەر (سەلى اللە عليە وسلم) و ھاۋەلانى دەيىستەم، بەتايىستەت و تارە پەراۋو جالىيەى ئىسلامىدا، كە بەزۇرى خىزان دەپىت ئافەتەنك شۋو بىكات پە خالزۋا ئامۇزى، زۆر جار بۇنەۋى رايان كىشەن بۇ بەرىتانيا و ئىقامەتەۋ رەگەزنامەيان دەست بىكەۋىت، نەمەش كىشە و گەرتى ئابۋورى و كۆمەلەيەتى و پەروەردىي دەننەۋە. پاكىستان و سەۋودىيە ئەزمونى ئەم ۋلاتان چۈنە بەلاتەۋە؟ پاكىسان ھەزارە و خەلكەكەى كە دىنە نىرە كىشەى خۇيان ھەپە بەھۋى عادەت و تەقالىدىانەۋ كەتەنكەل بەدىنيان كەردوۋە، لەم دۋايەدا لەتۈركىيا بۋوم بۇكارى فەرمى، دىيارە ئەزمونەكان جىاۋازن لەمەكەرتى.. پىش چەند

ههفتهیهك له ولایتی سعودیه هاتمهوه، نافرهتان پۆلی بهرچاریان همیه له كۆمهلكادار، نافرهتانیان لهباری پهمروهو فیركردن و تهنروستی دا كارهكمن و ههمنهئ نافرهتیشیان لهباری بازركانیدا سركهوتون و ههمنهئكی تریان لهباری خیرخوازی دا ئیشی باشیان نهكردوه.

ئێستا لهگهڵ وهزارهتی دهمووی بهریتانیادا له ههولداين تارهكو شانهئیکي نافرهتانی سعودیه بێته

نێره و بهیهكموه بهرنامهدابێتین بۆ بنهبرکردنی توندو تیژی بهرامبهر نافرهتان. سهردانی دادگای شهوعیم کردو قازیهکانیام بینی، كۆمهانی پزیشكیشم بینی ههموو له ههولی شهوهدان بهیاسا پرویهپرووی توندوتیژی بهرامبهر منداڵ و نافرهتان بینهوه.

-حه مزه یوسف: موسلمان بوونت بهلای دهموو بهرتموه چۆن بو؟ مارلین: نههم بهقورس نهگرتووو زۆر گونی پێشادهم،

چه ند زیاتر شارهزایم له ئیسلام و

له پیغه مبه ره که ی (صلی الله علیه

وسلم) بۆم دهرده که ویت و زیاتر

دنیایا ده بيم که نه م ئیسلامه جی ی

منه و هه قه من سه ربه مبه م و نه م

په یامه ئارامیم ده داتی .. کاتیك

چیرۆکی ژنه کانی پیغه مبه ر (صلی

الله علیه وسلم) و هاوه لانی

ده بیستم، به تاییه ت وتاره په راوو

کاسیته کانی تو هه ست ده که م نه مه

بۆم ده گو نه جیت .

یهکن له قازی په کانی دادگای بالا همرگیز یاسی نایه که ی نه کردوو، خه لکی بهر هشت و خوی دا ده زانن که که سیتیکی مهبیچی چاکه، منیش ده موئ له پئی هه لئ و که و له بهناسریم وهک موسلمانیکي باش. -حه مزه یوسف: تۆ بهر پرسی مو قاته عه یه کیت، چۆن ده وانی بۆ توندو تیژی لای موسلمانان؟

هه رچه ندنا مارمان لانیسه، به لام له نه بهامی کار کرد شه وه بۆم ده رکه وتوو، که توندوتیژی لای موسلمانان زۆر تر نه له باقی

کۆمه لکه، هه رچه ند موسلمان دوو چاری په گه زه مرستی ده بن و دژایه تی ده کرین و کیشه ی زمانیان هه یو ئاسانکاریان بۆنا کریت.

له م ماوه یدا قسم کرد له گه ل نافره تیکي موسلمانن چالا کدا که ناری (شاهین تاج)ه، هاو پابوین له باره ی پتیویست دامه زاناسنی کۆمه له یه که له سهرناستی ولات بۆ نافره تان، که بیه ته په ناگه و پالپشت بۆ نافره تان له کاتی کدا که تووشی توندوتیژی ده بنه وه .. من که له سعودیه هاتمه و به جل و بهرگی پالپۆشیه وه به داخمه و پیاوێک به خراپی پرویه پروم بووه، وتی: خۆت لاده دوور که ره وه.

زۆر سه یره خه لکی به گشتی بهنهرمی و ناسکی مامه له ده که من له گه ل راهیابندا که

نومانیش وهک ئیحه داپۆشراون، کهچی بهرامبهر نافره تی موسلمانن داپۆشراو هه لئ سوکوتیان وهک پتیویست نیه، نه ممش دیاره ده گه رتیه وه بۆ شه و ئینه یی که له بهرو هۆشیاندا دروست بسوه له باره ی موسلمانانه وه و ئیسلام به هه ره شه مرستی ده زانن بۆ سهریان.

-حه مزه یوسف: که تۆ دیراسه ی شه ریه تی ده که میت پێچه وانه نایه ته وه له گه ل کاره که ندا وهک قازی یهک ؟

مارلین: نه خیر چونکه لیکچه وونیک هه یه له نیتوان یاساکانی ئیسلام و یاساکانی ئیسه دا.

-حه مزه یوسف: هه رچه ند ئیحه هه موو به ئیسلام به هیز ده بین، به لام هاتنی عومهری کوری خه تتاب ره زاو ره همتی خوی لیتیت بۆ ئیسلام، ئیسلام و موسلمانان به هیز بوون، هیوادام که هاتنی قازی (مارلین مۆرینگن) بهرو ئیسلام بیه ته هۆی زیاتر بلاز بوونه ی ئیسلام و به هیزی ئیسلام و موسلمانان له بریتانیا و جیهاندا.

مارلین: منیش هیوادارام وهک قوتاییه کت به توانم پاداشتی له سه دایه کی چاکه کانت به ده مموو به توانم خزمه ت به ئیسلام بکه م.

گەنج و زانکۆ و خوشەوێستی و خوێندن ..

پۆست بە محمد کوردی

هەروەك لە ناوی ئەم شوێنە بەدەر دەگەوێت كە زانكۆ شوێنی كۆبونەوەی زانستەكانە، زانكۆ واتە كۆكەرەوێ زانستەكان. هەروەها پەیوانگە شوێنی پەیماندان و پەیمانەستە دیاریشە كە ئەم پەیمانە پەیمانە و پەیمانە پەیمانە شوێنی پەیمانەستەش هەر لەوێ زانستەوێ واتە ئەم شوێنە كە قوتابی و خوێندكاران تێیدا پەیمان دەدەن كە ئەم زانست و زانیاریانە وەربگیرن و فێری بووین بە ئەمانەت و بە تەواوی جێبەجێ بكەن و بپارێزن و بپارێزێن بە ئەوەی تر كە لە قوتابخانەكان چاوەڕێیان دەكەن. ئەمە پەیمانە سەرەکی زانكۆ و پەیمانەكانە كە پێویستە قوتابی و خوێندكارە خوشەوێستەكانمان لەبەریان بێت و پشتگیری نەكەن. ئەگەر لەگەڵ پاراستنی ئەم پەیمان و ئەركە دوو قوتابی (كچێك و كۆچێك) یەكتریان بە دلبوو و بە راستیش نیازیان پاك بسو لەگەڵ بەكتر و بەتەمەمێ هاوسەنگی بوون و سنووری خۆدشان پاراست، ئەوە بە رای من نابێتە نادروستی و نابەجێیی ئەگەر یەكتریان خوشەوێست، بەلام بە داخەوێ ئەوەی تێبینی

دەكرێت بەدەر گەمەن رێكەدەگەوێت كە كۆچێك و كچێك ناوا رێك بکەن، بە پێچەوانەوێ زۆرجار ئەم جۆرە پەیمانە بووێتە مایە پەیمانەوێ ئەم كەسانە لە خوێندن و لەدەستدانی پەیمانە زانكۆ و پەیمانگە و ئەمانەت جاری وابوو گەشتوێتە ئەمانەتی سەر و كۆشتنی یەكێکیان یان هەردوکیان، بۆیە وای بەباش دەبینم كە قوتابیانی لەو مەودای كە لە خوێندن ئەمە خەریکی خوێندن بێن و بێن، باشتر وایە دواوەرچووێن بێر لە هەڵبەاردنی هاوسەری ژێیان بکەن.

هەروەك پێشتر ئاماژەم پێدا و دواوەرشی دەكەمەوێ و دەتێم كە بە دنیایەوێ دیاردە کات بەسەربردن یاخود خوشەوێست بازی لەناو ناوێندەکانی خوێندندا کاریگەری سەلبی زۆری دەبێت لەسەر هەردوو رەگەز و لەسەر نێوێندی خوێندەكە و هەروەها نایندە نەوانیش و نایندە و لاێش. چونکە هەروەك ئەمانەن بە پێی زانستەکانی گەشتەپێدانی مەوێ و لە دەرەنجامی سەدەها لێکۆڵینەوێ و تاقیکردنەوێ ئەمە سەلمێندراوە كەمەوێ كاتێك

بەرەمەمی باشتر و چاکتر دەبێت و خوێندن و وەرگرتنی زانیاری باشتر و وردتر و کاریگەرتر دەبێت كە قوتابی و خوێندکاران تەریکیان زۆرتر و زیاتر لەسەر خوێندنیان بێت. بەلام کاتێك شتی تر دێتە رێگە و وەرگرتنی زانیاریەکان ئەمە تەریکیان پەرش و بەلام دەبێت و لە دەرەنجامدا کاریگەری نێگەتیی دەبێت لەسەر شێوازی وەرگرتنی زانست و زانیاریەکان بە شێوەیەکی راست و دروست ئەمە وادەکات كەمەوێ زانستی و زێرەکی قوتابیانی دابەزێت و بە باشی سوود لە زانیاریەکان وەرەگرن، هەروێش دەبینێم كەمەوێ ناست و نەری ئەم قوتابخانانە کەمەوێ یەك رەگەزێن واتە ئەمە کۆرانیان ئەمە کچان زۆر باشتر و بەرزترە لەو قوتابخانانە کەمەوێ تێکەل، هەر بۆیەش ئێستە لە ئەمریکا و ئەمریکایا و یابان و زۆرێك لە ولاتی ئەمەوێ گەمەن دەدەن بە خوێندن و کردنەوێ قوتابخانە یەك رەگەزێ.

بەرامێ من جێبەجێکردن و راپەراندن و گەیانەن ئەمە و پەیمانەکان و پەیمانەکان و

هەروەها باشتر کردن و بەرزکردن و پەیمانە زانست و زانیاری لەو نێوێندەدا بێن ئەمە ئەمە قوتابی نێه بەلکە ئەم ئەمە دابەش دەبێت لەسەر چەند کەس و لایەنێك هەر یەكەوێ بە رێوێهەکی جیاواز و بەم جۆرە خواریوە:

قوتابیانی و خوێندکاران: ئەوان یەكەم کەس و شاخە کەسەن لە سوودمەند بوون و زەرەرمەندبوون لە پەیمانە پەیمانە و فێرکردندا، بە مانای ئەوەی خوشی و ناخوشی، خوشەختی و بەدەختی، براوە و دۆراو بە پەلە یەك ئەوانێ چوێكە کاریگەری دەبێت لەسەر ژیانی داهاوێیان. بۆیە زۆر گەمەن كە قوتابیانی

دەرك بىم ئىركە گمۇرە و پىلۇزە
بىكىن كە لىسىر شانىياندايە و
ھىولى جىددى بىدەن كە بىنە
پالىموانى نازاى ئىمىر مەيدان و
گۆرۈپانە و خەرىكى ئىسلى ئىرك
و ۋەزىفە و پىيامى خۇيان بىن ۋە
ك قوتايى و خوتىندىكار.

مامؤستایان و پـهـژان:
نـوانیش یـنگـو مان بیـهـش نـهـ له
هـلـگـرتـی نـهـم نـهـر کـه پـهـژـه و
گـمـانـدنـی نـهـم پـهـیـامـه پـهـژـه،
بـهـلـکو نـهـگـر نـهـر کی نـهـوان له
نـهـر کی قـوتـایـان زـیـاتـر نـهـیـت
نـهـوه هـمـر گـز کـهـهـر نـیـه.
مامؤسـتا یـه کـهـم رـه گـهـز و
کـۆـلـه کـهـی پـهـژـهـی پـهـروـهـرد و
فـیز کـردن و تـیـگـمـانـدن و
پـتـگـهـیـانـسـدنـی قـوتـایـان و
حـوـنـد کـارـانـن چـونـکـه نـهـمانـه
نـهـوی دـا هـاتـون و نـایـنـدهـی خـاک و
ولـاتـیش بـهـانـوه بـهـسـتـراوه، بـۆـیه

به لأم سعد حمیف و
مخابن جاروبار لیله و
لموی شت ده بیستین و
شت ده خوینینه وه که
چهند ماموستایه کی
زانکو لمبری په روه رده
کردن و فیبر کرنی
قوتابیان نهو به خوی
خه ریکی دلداری و
هه زهه زانیه لمگه ل
قوتابیانی خوی

[illegible]

له بهرامبهر نهوانهش سوياس بڅ
خوا پوره رشيوار و ماموستاي
زانكوي زور بهريز و گموره و به
نمرزش و وفادار و زيړهك و
بمتوانا هن كه جتگي شانازين
و پتويسته سوياس بگريڼ و
پاداشت بديڼموره لسمر به چاك
راپهراندني نمركه كه يان.

خۇراکه وایه که دهرتیه هندال
بۆ یینگه یاندن و گهشه گردنی
جهسته و لاشه ی به شویه کی
راست و دروست و تمندروست.
شموی هه مو لایه که دهیزانین
نهریه که نمو داموده زگایانه ی
سه ره رشتی ناوهنده کانی خویندن
ده کهن هه له دایه نگه کانه وه
بیگره تا زانکۆ و په پانگه کان
خهریکی پرۆسه یه کی زۆر به
باهخ و به بهها و چاره نوس ساز
و گرنگن که نهویش پرۆسه ی
(پهروه ده و فیرکردن) که که
پاره نه م پرۆسه یه له دوو بهشی
زۆر گرنگ و جیاواز پینکدیت
(پهروه ده) و (فیرکردن) که
نه گهر چی جیاوازن به لام زۆر
تهواوکاری یه کترن و هیچ کامیان
بسی نهویرت رۆلی راسته قینه ی
خۆی نایینیت.

به‌لام بمداخله نمود و پروژه
گرنه به تاییدی پروژه
به‌که‌میان که (به‌رونده) می‌

له کۆتاییدا ده‌لیم زۆر پێویسته
پلانیکی ستاتیوی (په‌روه‌ده و
فیزکردن) هه‌یه‌ت که تێیدا رۆژ و
ئهرکی ته‌واوکاری هه‌ر یه‌ک له
فوتابی و ماموستا و سیسته‌م و
به‌پرسان روون و ناشکرا بیه‌ت و
هه‌موولایه‌که‌ش بیه‌که‌وه
هه‌نگاو بێتێن به‌ره‌و ئامانجیه‌کی
دیاریکراو و رۆشن.

* ماموستا و راهب نمرله
گه شه سندانى مروی

ده توانيت خوي له خدمه گان
بيوزيت و قوتار بکات و تسليم
به خدمت کسره نه بخت.

دیاره که دلخوشی و خه‌میش
دوشتی خوار سکن که له
نیناندا پسکاون، وه‌ک خوای
گه‌وره ده‌فرمویت: وَأَنَّهُ هُوَ
أَضْحَكَ وَأَبْكَى (النجم: ۴۳)
واته: وه بینگومان هه‌ر نه‌ویش
به‌نده‌کان ده‌خاته گریان و
شک‌ه‌ن.

عەكرە (خوا نىيى پازى نىست)
دەلىت: ھىچ كەس نىيە كە
دەخۆش نەبى و دەتەنگىش
نەبىت. كەوابو لە گەل
خوشىيە كان شوكرانە بۆترو لە گەل
خەمە كانىش بە نارامە.

بۆيە نكولنى ناكريت كەوا
بەندەكان قەت دووچارى
خەمۇكى نايەن نەگەر ھۆكارى
خەمۇكىيەكان لە ئارادا نەين.

به نام نهودی که شتیکی خراپه
نهودیه که نهود کسه خوی
تسلیم به خدمه گانمود بکات،

تا وای لی بیت دستوسان و له
خوی خوش بی و خوی له هه مو
کس به دور بگری و له
گوشه به کا گوشه گر بیت. تا
جاری وا ههیه نینسانه کان هه نه
خه بارو ناره حهت ده بن تا
ده گات به ناستی خو کوشت!!
(خوا مینارزتت).

بویہ دہ پینین کوا پتغہ مہری
خوا (مَلَى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)
ہمیشہ لہ خواہی و بستوہ

فهرمویتمی: «اللهم انی أعوذ
بک من الهم والحزن» (البخاری
ومسلم) واته: خودایه! من پنا
ه بۆ تو دایم له ئەندێشمو له
دەتەنگی.

چونکه هر موسیبتیک که دیته
پیش نینسان به تنکید بژی
دبیته کفارات بژی بهر معرجه
نمو نینسانه قناعت و بهروای
پتموو شوکرانه بهزیر بیت پنی،
وَكَيْفَ مَسَّرَ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ) دهر موت: «مَا يُصِيبُ
الْمُسْلِمَ مِنْ نَصَبٍ وَلَا وَصٍ وَلَا
هَمٍّ وَلَا حُزْنٍ وَلَا أَذًى وَلَا غَمٍّ
حَتَّى الشُّوْكَهَ يَشَاكُهَا إِلَّا كَفَّرَ
اللَّهُ بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ» (البخاری
ومسلم عن أَبِي سَعِيدٍ وَأَبِي
هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) واته:
هر موسلمانیک دبوچارای
ماندوو بوون و نه خوشی و
شهرزی و دلتەنگی و سازارو
خەم بیتەوه، هتا دیکتیکی بیتوه
گهر بیت، (نەوا) خوا بژی دکات
به کفارات بۆ تاوانهکانی.

هۆیه‌کانی خه‌مۆکی:
زۆر هۆکار هه‌ن بۆ دروست بوون
و هه‌ر قوتێنی خه‌م له‌ دڵی
به‌ندەکان، له‌وانه‌:

گالتیہ کی ہیں کراوہ .
 بڑیہ لہ ہم موو حالتہ کانموہ
 نمودیہ کہ شو کہ سہ تسلیم بہ
 خدہ صوکیبموہ نمبیت، چونکہ خوا
 دہ فہ رمونیت: ولا تهنوا ولا
 تعزوا وانتم الاعمون ان کنتم
 مؤمنین (آل عمران: ۱۳۹)
 واتہ: ست و دل لاواز مہین وہ
 غہ مبار مہین ہر نیتوہ بہرزو
 بلندتر نہ گہر پروادار بن.

دینین کما پیغمبر (صلی
الله علیه وسلم) خه مبار بو به
هؤکار و میرونده چوونی بنیا ویران
و گاته پتکردیان پنی؛ کهچی
خوا ناگاداری ده کاته وه که خوی
نده اته دست نهم نساخ و

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الْآلِي
يَقُولُونَ فَأَنَّهُمْ لَا يَكْتُوبُونَكَ
وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بَيَّاتِ اللَّهُ
يَجْعَلُونَ (الأنعام: ٤٣) وانه:
بهراسی نیتمه دهزانی که
بیگومان نموی که نهوان دهیلین
غهمبارت دهکات بهلام بیگومان
نهوان تو بهدورژن دانانین بهلکو
نمو ستم کارانه نایهتهکانی خوا
نکار دکن

یان فەرمووی: **فَلَا يَخْزُوكَ قَوْلُهُمْ**
إِنَّا لَعَلُّمٌ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُخْفَوْنَ
 (یس: ۷۶) واتە: جا قسە کانیان
 غەمبارت نە کات چوئکە
 بەراستی تموی دەشارنەمو
 نموێ ناشکرای دەکەن ئێمە
 دەزانین.

هەروەها فەرمووی: **وَلَا يَخْزُوكَ**

الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنُ يُعْزَوْنَ إِلَى اللَّهِ شَيْئًا يَرِيدُ اللَّهُ
أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَقًّا فِي الْآخِرَةِ
وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (آل
عمران: ١٧٦) واته: با دل
غه مگینت نه کم نماندی
پیشبرکی و پله ده کم نه بی
بروایدا بینگومان نه وانه هدرگیر
هیچ زیانیک ناگه بمن به خوا ،
خوا دهبهیت که هیچ بهشیکیان
بگو دانمنسوسه روزی

حالتہ کانی خہ موی

که روو به رووی

نیں سانہ گان دہیتھوہ،

لَا كَدَّ سَبَكْ لَو كَدَّ سَبَكْ

به یمنی تواناو

عزیمہ تی نہو گہ سہ

دهگوریت،

نیشانه‌گانی‌شی یوریتین

له: سینه تهنگی، زوو

هه ئيجوون و تووره بيوون،

زۆر بىرگۈندۈر، كەمى

متمانه به خويون

قسه کانی بیسه روبه رو

يەشۇكاو دەپىت،

هیندیکیش هەن کەوا

نیمتیزال دهکهن و خو

لہ خدائی وہ دور

دهگرن

جاران دوو چاری دہری شیتی و
 ہاریش دہن و ہموں دہدن زو
 تۆلو نینتیقام بکہنموہ..
 لہ زوی لاشہ بیٹہ موہ:
 دوو چاری دہری (بیٹاقمبون و
 تہمہ لی و ہستکردن پہ نازاری
 لاشہ سمریہ شو کہ غوری و
 خموزپان و ہستکردن بہ
 گمرایہ تہی لہش و.. ہند)
 دہنموہ.
 زیانہ کانی:
 زۆرک لہ زانیان و دہرو ناسان
 کۆمہ لی زیانیان لہ کہانی
 خم مۆکی دہستیشان کردوہ
 لموانہ دکتور (سلیم الہیم)
 دہلیت: لہ ریاسہ کانی خم مۆکی
 بریتہ لہ:
 ۱. خاویوونموہی زیہن
 لاوازیوونی تہرکیز.
 ۲. بیٹہمہ تبون و ہمیشہ
 ہست بہ بیٹہ سلاتی دہکیت.
 ۳. ہستکردن بہ تیکشکان و
 خاویوونموہی بہدہنی، وہ
 ہستکردن بہ نازار لہ ہموو
 لاشہ، بہ تاپہت ژانہ سمر.
 ۴. بہندایہ تیہ کانی بہ گورچی
 بۆ تہ غام نادریت.
 ۵. ہستکردن لہ کارہ گرنہ کان
 بۆ ہۆکار بیرکردنموہی بہردہوام.
 ۶. گومانبردنی خراپ بہ خەلک،
 بەلکوہ ہندنی جار گومان بہرو
 یہقینی دہبات لہ بہردہم
 خەلکہ کہ!..
 ۷. دوو چاری پەشینیت دہکات،
 نەگەر نەم خم مۆکیہ شہی

بہردہوام بۆ نموہ دوو چاری
 نەمانہی خواہوہ دہبیت:
 ۱. میتشکی لہ کاردہ کەوئیت، کہ
 سمرہ غام دوو چاری نەخۆشی
 زہا ہمو دہبیت، کما لہ نینسان
 دہکات تووشی بیرچوونموہ
 بیت.
 ۲. زوہور دہبیت، نەویش لہبر
 بیٹاقہ تیہ کی زۆر کہ لہ لاشہیدا
 بہ ہۆی خم مۆکیہ موہ پەیا
 دہبیت.
 ۳. دوو چاریوونی ہندنی نەخۆشی
 درۆز خاہہنی ترسانک، وہ لہ
 کارکہوتنی پەسەنکریاس و
 برینداربوونی گەدو نەخۆشی
 گورچیلہ .. ہند
 ۴. زووتور پەبون و ہلچوون
 بہہر شتیک بیت، لہ دواہیا
 ہلسمو کەوتی زۆر بیٹماناو
 دہہنگانہ تہ غام دہدات.
 ۵. قەلہقبون و میتشک
 گەرمبون، لہ دواہییا تووشی
 دلہراو کەو کەنابہی دہکات.
 چارہ سمری:
 ۱. ہولندان بۆ زیادکردنی
 نیمان، ہرچہند نیمان بہہیز
 بیت، نمو کہسہ زیاتر پروای پشو
 دہبی و خۆی تہ سلیم بہ قەدہری
 خوا دہکات، دہزانیٹ، کما نمو
 شتہ ناگاتہ بہندو تووشی نابئی
 ہر لہ نەزہلدا نەنووسراوہ کہ
 بۆی ببئی، وہ نمو شتہی بۆ
 تہبئی، تہیگانی ہر لہ نەزہلدا
 نەنووسراوہ: کہ بۆی نەبئی. خو
 نەگەر نمو کہسہ شوکرابویری

کرد لہ سمر نیعمەت و شارامی
 گرت لہ سمر موسیبت نموہ بۆ
 نمو باشترہ.
 ۲. زۆر یادی خواگردن، وہ لہ
 حوای گەورہ دہہر مویٹ: اَلَّذِينَ
 آمَنُوا وَتَطْمَنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ
 أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَنُّ الْقُلُوبُ
 (الرعد: ۲۸) واتہ: تہوانہی کہ
 پروایان دہناوہ و دلیان شارام
 دہبیت بہیادی خوا ناگادار بن کہ
 ہر بہ یادی خوا دلہکان شارام
 دہن.
 ۳. خۆدوورگرتن لموانہی کہ
 ہۆکاری تور پەبون، ہموں بدہ
 کہ پەوشتہ کانت جوان بکہو دلٹ
 فراوان بکہو نەفست پتہگہیہنہ،
 نا خراپہ کان لہ خۆت
 دوورخمیتموہ، چاوپۆشی بکہو
 پەوشتی جوان لہ خۆتدا پەیا
 بکہ.
 لہ کۆتاییدا قسہ کی شیخ
 عایزلقہ پنی دہہینموہ کہ لہ
 کتینی (لا تحزن) دا دہلیت: خم
 مەخۆ: چونکہ تۆ درۆین
 خم مۆکیت تہجروو بہ کردو ہیچی
 لی شین نەبوو و کہلکی پئی
 نەگہیاندی.
 خم مەخۆ: چونکہ تۆ خدمت لہ
 موسیبتہ تیک خوارد، لہ دواہیا
 موسیبتہ کەت لی بسو بہ
 مەسایب، لہ ہۆاریتا خدمت
 خوارد، زیاتر ہۆاری کردی.
 لہ قسہی درۆمنانت خدمت
 خوارد، زیاتر نارہمیتیان کردیت،
 خدمت لہ شتیک خراپ خوارد

کہچی نمو خراپہ تہاتہ دی.
 خم مەخۆ: چونکہ بہ خم
 خانووی گەمورہت دہست
 نەکەوت.. نافرہتی جوانت دہست
 نەکەوت.. مال و سامانی زۆرت
 دہست نەکەوت.. دہسەلاتت
 دہست نەکەوت.. مندالی زۆرت
 پتہدرا.
 خم مەخۆ: چونکہ خم خواردن
 ناوی شیرینت لی تان تہکات،
 گولت بۆ تہکات بہ ہرکہ
 گوزالک، پاخمەت لی تہکات بہ
 بیابان، ژیاٹ لی تہکات بہ
 زیندان.
 خم مەخۆ: چونکہ تۆ دوو چاوت
 ہہیہ، دوو گویت ہہیہ، دوو
 لئوو دوو دہست و دوو قاچ و
 زمانیکت ہہیہ، تہمن و تہمان
 و لہ شاعیت ہہیہ فبای والاو
 ریکما تکران جا بہ کام
 نیعمەتانی پەروہرد گارتان باوہر
 ناکنہ؟
 خم مەخۆ: چونکہ تۆ دینیکت
 ہہیہ باوہردار بیت پئی،
 مالیکت ہمہ تہی بیشتہ حی
 بییت، نانیکت ہہیہ کہ
 بیخویت، ناوئیکت ہہیہ کہ
 بیخویتموہ، جلیکت ہہیہ کہ
 بیخویت، ژنیکت یا میزدنیکت
 ہہیہ لہ گەلی تەسکین بیت..
 کواتہ خم لہ چی دہخۆی!!
 سەرچارہ
 ۱. نیسلام ویب
 ۲. لا تحزن (شیخ عانیز
 نەلقمرنی)

گه نجان له نيتوان به د پيښوالي خدوني خويان

و خدوني له والي تره

د همدې مه د مېلادي ۱۳۹۱

مرؤه کانه "وه ک خزيان ده لټن، هرچند له نيتوان هم دوو بېرکړنمويدا بېرکړنموي ترش هديه به لام هم دوو بېرکړنمويه برونه دروستکري کيشه و جوريک له ليک دوری له نيتوان خزياندا بزيه دهيت کار بزي ليک نزيک کړنمويان بکريت، دهيت شو گه غانه بزانن که تمنها خونه کاني توان شهرت نيه و شتي ترش هميه، هردها بمرامبه کاني شيان بزانن که پيشکوتنه کان بمر جوره خراب و زيانبه خش نين که توان ناسيويان و دهيت مرؤه ده کيمانه به کاريان بهيتت. دهيت همومومان شو راستيه بزانن که ژيان هرگيز به تماوی به وستی نيمه ناروات بمرنوه و شهرت نيه تموي نيمه ده لټن و خدوني پيشه دهينن تماو راست بيت، له ناو بېرکړنموه و خدوني تماوي ترشدا راستي زور هميه که له مانده نيمه هستان پيښان نه کړه بيت، بزيه بېرکړنموي ورد پيوسته بزي همومومان تاوه کو له ژيان و ماناکاني به جواني و وه خزي تېبگهين.

داواکاري په کتر تېنگه شتون و نازانن نمرک و مافيان چيه له کومه لگدا که تمهش بزي خزي دهيت ته مه سه له يه کي تر، همدنک له گه نجان پيښان وايه که جهان و ژيانی مرؤفايتی به جوريک پيشکوتنه که تموي دوشن و له راپرودا به کارهاتوه دهيت به يه کجاري کويکرتنه و لا بریت و نيني توان به که لکي نمرؤ نايمن، له لايه کي ترشموه همدنک له چين و تويزه کاني تري کومه لگاش به پيچموانی شو گه غانموه پيښان وايه که ناييت شوين شو پيشکوتنه همدوي بکسوين و باورپان وايه که زوريک له مانه "پيشکوتن نين و ته مېل کردن و کوشتن

داواکاري و خونه کاني دست پيداکمن و نيتورده ورده دهيت بزي جيه جي بکريت. له بمرامبريشدا کومه لگدا کومه ليک داواکاري و خدوني هميه بزي گه نجان که خوازياري جيه جي کړنيانه، بزي دهيت همدوولا به باشي له يه ک تېبگن، چونکه باش له يه ک تېنگه شتيان ممرجه بزي هاتنه دي خمن و داواکاري هميه کيمان. تموي نمرؤ همستي پيداکمين جوره مملانيه کي ناشريفانه به له نيتوان همدنک له گه نجان و چمند توريک له تويزه کاني تري کومه لگا، چونکه جوان له

لسره تاي دروست بوونی مرؤفايتی و هاتنه دونيای نيمه مرؤ و دست پيکړدنې ژيانن له سم سمر زمويسدا بېرکړنمويان و باورپي مرؤه کان جياواز بوون و له ساتانموه جياوازيه کان همبوون و به رؤزگار کاني ميژوردا دريژمونه تموه و گه شتونمته نمرؤ که بي گومان پاش نمرؤش هر بمردهوام دهين. گه نجان په کيکتن له تويزه نيمه که کومه لگاکان زيندويي خزيان به گه غانموه دپاريزن، همدنک جار گه نجان دهينه مايه سرکوتني کومه لگاکان و همدنک جاريش به پيچموانموه دهينه مايه شکست، به لام نايبا بوجي سرکوتن و بزيچش شکست؟ دهيت له پيشدا تموه بزانن که نايبا شو داواکاري و خمنانه ي که گه نجان هميان له کومه لگادا هاترونه ته دي؟ چونکه گمنج سره تاي تېنگه شتيه تي له ژيان و له مويوه درگاي چونه ناو ژيانی به تماوی به سمرده ده کړتيموه و بزيه له ساتموه

هه‌لوا له‌ناو کاره‌ساته‌وه

یه‌کێک له‌وشتانه‌ی پاداشتیان لای
خو! گه‌وره‌یه، ئارامی و خۆگرێه
له‌کاتی به‌لوا نه‌خوشیدا.. پێم
خۆشه‌ روونکردنه‌وه‌یه‌ک له‌و
باروه‌ بنووسم پێش نه‌وه‌ی
به‌لگه‌کان پاس بکه‌م.. و برژینه
ناو چه‌ژکه‌که‌وه..

کافر و موسولمان باوه‌ردار و بێ
باوه‌ هه‌ردوو تووشی به‌لوا
ناخۆشی ده‌بن، هه‌ردوو یان هه‌ول
ده‌ده‌ن بۆ رزگاربوون له‌و به‌لوا
ناخۆشییه‌ی تروشیان هه‌توووه ..
نه‌دی گه‌ر چاره‌سه‌ر
نه‌دۆزایه‌وه؟.. ته‌گه‌ر به‌لاکه
نه‌ڕوشت و کۆتایی نه‌هات؟
ته‌گه‌ر نه‌خۆشییه‌که نه‌خۆشی شیر
په‌نهمو له‌و جۆرانه‌ به‌و که تا

نیستاش چاره‌سه‌ری
نه‌دۆزراوه‌تسه‌وه؟ ئه‌لێ ده‌دای
باوه‌ و بێ باوه‌ری دیاری ده‌دات ..
نه‌وه‌ی که بێ باوه‌ره‌ چ شتی‌ک
هه‌یه‌ نه‌و به‌لوا نه‌خۆشی و
ناخۆشییه‌ی له‌سه‌ر سووک بکات؟
چی هه‌یه‌ خۆی پێی ده‌خۆش
بکات؟!
به‌لام ئیمانداره‌که پێی ده‌گوتری:
قورئان سه‌وده‌ت ده‌دات.. که
نه‌وانه‌ی خۆگرن و له‌کاتی
لیقه‌سه‌مانا ناڕوخێن و وه‌
به‌رناده‌ن پاداشتیان لای خوای
به‌ی حساب، هه‌روه‌ک خوا خۆی
ده‌فه‌رموێ:

"إِنَّمَا يُؤْفِي الْمَظْهُورَ أَجْرَهُمْ
بِغَيْرِ حِسَابٍ" هه‌روه‌ها پێغه‌مه‌ر

صلی الله علیه وسلم ده‌فه‌رموێ
نه‌وانه‌ی هه‌یج به‌لایه‌کیان تروش
نه‌به‌ و له‌سه‌اغیوون، کاتی نه‌و
پاداشته‌ گه‌وره‌یه‌ی نه‌خۆش و
موسیقیه‌تاران ده‌یسنن ناوات
ده‌خوازن که له‌دنیا دا به‌ مه‌سه‌ت
کۆشتیان لێ بکرایه‌تسه‌وه، تا
نیستا نه‌و پاداشته‌ گه‌وره‌یان
ده‌ست بکه‌وتایه .. هه‌روه‌ک له
فه‌رموده‌یه‌کی دروستا ترمزی
ریوایه‌تی ده‌کات که پێغه‌مه‌ر
صلی الله علیه وسلم
فه‌رموویه‌تی: "يَوْمَ أَكْفَلُ
الْعَالَمِيَّ يَوْمَ الْقِيَامِ جِبَّ يُغْطِي
أَكْفَلُ الْبَلَاءِ الشَّرَابَ لَوْ أَنَّ
جُلُودَهُمْ كَانَتْ قُرْضَتْ فِي الدُّنْيَا
بِالْمَقَارِضِ". أخرجه الترمذي ،

وقال : هذا حديث غريب، قال
ميرك : وإسناده جيد، والحديث
حسن . سنن الترمذي : كتاب
الزهد عن رسول الله صلي الله
عليه وسلم / باب ما جاء في
ذهاب البصر.

هه‌روه‌ها له‌فه‌رموده‌یه‌کی ترا
فه‌رموویه‌تی: " إِذَا ابْتَلَى اللَّهُ
الْعَبْدَ الْمُسْلِمَ بَلَاءً فِي حَسَنَةٍ
قَالَ اللَّهُ : أَكْتُبُ لَهُ صَالِحَ عَمَلِهِ
الَّذِي كَانَ يَفْعَلُهُ ، فَإِنْ شَاءَ
غَسَلَهُ وَطَهَّرَهُ ، وَإِنْ قَبَضَهُ غَفَرَ
لَهُ وَرَحِمَهُ " أخرجه احمد من
حديث انس مرفوعا، كما قاله
ابن حجر في فتح الباري، واته:
ته‌گه‌ر خۆی بالا ده‌ست لاشه‌ی
موسولمانیه‌کی تووشی به‌لا و

نه خوځشي كړد، خوا
 به فرېشته كاني ده فرموئ:
 كړدوه چاكه كې بڼو بڼو...
 جانه گمر چاكي كړدوه شو
 نه خوځشي به بڼو ده كاته شوردن و
 پا كړدوه له گونا... نه گمر
 برديسوه بڼو خويشي ليسي
 خوځ دېي و ره جي پي ده كات..
 ونظير في صحيح البخاري: "مَمْتُ أَبَا مُوسَى مِرَارًا يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا مَرَضَ الْعَبْدُ أَوْ سَافَرَ كُتِبَ لَهُ مِثْلُ مَا كَانَ يَعْمَلُ مُقِيمًا صَحِيحًا" صحيح البخاري: كتاب الجهاد / باب يكتب للمسافر ما كان يعمل في الإقامة. واته: نمبو بورده

پاريزه ده كم كهوته
وتوويز له لك خاوهن
كومپانيا كه دا، ونه وائيش
خه رجی
چاره سه رييه كانيان گرتنه
نه ستو، و هه روه ها
بريكي زورپاره يان پتدام،
وهك قهره بوو ك زيانه
جوسته ييه كانم! بهو
پاره يه كو م له به شين كم
له به شنه كاني كومپانيا كه
كړي، پاشان ناچار بووم
د اېنېشم و نهو بوشايېم
به خويندنه وه پر
بكه موه .. و دېتم
ده توانم خويندني (انكوم
تهواو بكم ..

فرموي: من چندان جار له
 نمبو موسام بيسته كه پتفه ممر
 صلى الله عليه وسلم
 فرمويدي: نه گمر بهنده ي
 موسلمان نه خوځ كومت يا
 سفرې كړد كاتي نيسته جي و
 لهش ماغ بووه چ عياده تيني
 كړدوه خوا نهوي بڼو نمبووئ.
 هيو له نار كار ساته وه:
 ده ماوده مي به ياني بوو هموا زور
 سارده بوو، بڼه وي هندی له شي
 گمر بيته وه، چالاكي دهواند و
 بهر په يزه كاندا سرده كومت و
 دهاته خوار، له كوتاييدا خوي
 له پنه اي كومه لي كړنكارا
 بينيموه كه خه ريكي بار كړدني
 بهرگر (فلاجه) شوو شنه كان بوون
 بڼو به كي له كوگا گموره كاني
 شار، و بهتاييت هم كار گميش
 هم كاري تيا ده كړد تايه قهند بو
 بهدروست كړدني شو جوړه
 بهر په چالانه، كمبو پاريزه گاري كړد
 له گوشت به كار دهيتران..
 مساوه يكي زور له تهمك
 نهو كړنكارانه دا مايه وه،
 له تمنت شو مه كينه گموره موه
 كه بهر په چاله كاني بهر ز
 ده كړدوه له ناو لوريه
 گموره كانا داي دهنا،
 كړنكاره كانيش يارمه تي
 بهر ز كمره كميان ده دا بڼو ريك
 كړدني بهر په چاله كان له ناو
 لوريه كده .. نه مېش كه
 رويشتېوه شو نزيكانه وه
 له ناكوتيكا دوا بهدوا گه پايه وه

له ترسي شوه ي نسو كه شو
 بهر په چاله زله بكه ويته خواره وه
 كه ميشتا به تهاوي خوي
 نه گرتېوه، شو به ستم زمانه ناكاو
 پتي هله كومت و بهر په چال
 كومت بهر پشيا، و له هه مان
 كاتا پارچه شوو شه يكي
 زه به لاهي ۵۰۰ كيلو خزاو
 كومت بهر هردو لاقيدا!!
 كاتي هاو كاره كاني رايان كړد بڼو
 نهوي فري اي بكه مون، دييان
 خويتيكي زوري به خوروي لي
 ديت، هه مو هاري كاريان كړد
 بڼو نهوي پلتي شوو شه كه له سر
 لاقى لاهرن، فريا گوزاريان
 بڼو اوا كړد و به زووترين كات
 گميه نديان نه خوځ خانه، و
 پزيشكه كان له سرې كوتېونه وه،
 ديان شكايه كي زوري هيمو
 هندی شوتني به تهاوي ورد
 بسوه، و وهك ده تين: بسوه
 بهر تيت، خوين بهر بوني هندی
 شوتنيش زور تر سناكه، بزيه
 جكه له برېنه وي هردو لاقى
 پزيشكه كان چاره يه كي تريان بڼو
 نه د زاريه موه. چونكه گانگرين
 به هردو لاقيا سر كوتېوه، نير
 ليره وه گه شتي كوتېوه وي
 ده تي پي كړد .. نه كم پياوه
 بهر په چالانه، بهو پارچه
 گوشتيكي بيكار .. لو دېي
 كورسيه كه هلي بگرت، نال و
 گويزي پي بكات..
 دوازه سال بهر هم حاله دا
 تپه ري له كوتېكا له تهمك

برادره كمي دانېشتېوه ليسي
 پرسي: نهو كاتې شم رو داوه
 روي دا هه ست و نيحاست
 چو بو؟!
 نهويش پتي گوت: لهو كاته دا زور
 خه مېار وبه پرېوش بسوم،
 له رو داوه كه تووېه بوم، له هه مو
 دهو بهر بوم تووېه بسوم، همم
 ده كړد توله له دهو ويهرم
 بكه موه!! پاريزه ريكم گرت و
 نهو پتي گوت: تڼ به لگه ي
 بهر تيت هيه بڼو نهوي بشواني
 مافي خوت بهدست بيني و
 كومپانيا كه ناچار بكه ميت
 زيانه كات بڼو بڼر ت..
 نينجا پاريزه ده كم كهو ته وتوويز
 له تهمك خاوهن
 كومپانيا كه دا، ونه وائيش خه رجی
 چاره سه رييه كانيان گرتنه
 نه ستو، وهك قهره بوو ك زيانه
 جوسته ييه كانم! بهو پاره يه
 كه م له به شين كم له به شنه كاني
 كومپانيا كه كړي، پاشان
 ناچار بووم د اېنېشم و نهو
 بوشايېم به خويندنه وه پر
 بكه موه .. و دېتم ده توانم
 خويندني زانكوم تهاو بكم،
 پشاش چوار سال و نيو له
 برېنه وي هردو لاقم خويندني
 ته كنيكي زانياريه كانم له زانكودا
 تهاو كړد، نه مه واي ليكړدم
 زياتر بايه خ به كار و باري
 نهو كومپانيا به بدهم، كه چهند
 به شين كم تيا هيمه .. لهو بهدوا

گرنگترین ئەندامى جەستەى مرۇقچى يە؟

بہارِ مستجاب: یہ وہ خاتمہ بہشتی ہے

منڊاڻ ٻڌوم رڙڙيڪيان
 دايڪم لئي پريم دڙاني
 گريگزين ننداڻي
 جهڙي مڙڙ چي به؟ به
 دريڙاي رڙڙ و مانگ و
 ال ولامنيڪي رڙڙ
 دايڪم به لام هيچ لڻ
 ولامانيڪي مڻ ولامني
 راستي پريارهه دايڪم
 نهو، جاريڪيان پريم
 ڪردوه ڪه (دنگ)
 ڪاريگري گريگزي هڻيه لڻ
 رڙاني مڙڙدا، بڙيه
 به دايڪم وت (گري)يه واته
 گريگزين ننداڻي، به لام
 لڻ ولامدا وتي: نه خير،
 لڻم نهو رڙڙيڪ
 لڻهه لڻي ڪمڻ ڪه چي
 مڙڻ و دريڙه به رڙانيان
 دهڙن. وتي: باشتر
 پريڪم به رڙي ولامني
 نه پريارهه لڻ دهڙي.
 ديسان ماوڻيڪي رڙڙ
 تپري دوپاره دايڪم
 داواي ولامني لڻ دهڙم،
 بڙيه نه جاره پيموت (چاو)
 لڻم نهو ننداڻيڪه
 هه مو ڪهس پيڙيستي
 پيڙيستي، بڙيه گريگزين
 ننداڻي جهڙي

سەر سۆرۈلمەۋدە وتىم؟ چوڭ؟
 شەي مىرۇڭ! شەي چ
 كرىكى بەكى ھەي، سا
 لەبىم ئەۋەتسە سەمى
 مۇڭيان ھەلگىر تۈۋە. وتى:
 (بەخىر بەلگى كاتىك
 دۆستىك يىگان
 خۇشەيىستىك دەڭگىرى
 سەمى دەخاتە سەم شانى
 كەستىكى تىر و پىسى
 دەخەرتىمۇرە). ھىسوادارم
 كەستىك ھەيت شەنەكانى

دالەۋىيى سەۋت
 تالوكايت سەۋىت
 نىستا تىگەيشتىم كە
 گىر نىگىزىن ئەندەۋى
 جەستى مىرۇڭ چىيە
 چىونكە سەۋدىكى بىمۇ
 كەسە كەيە و سەۋدىكىشى
 بۇ بەرەمبەرە كەي دەيت .
 ۋەرگىراۋە لە گۇڭىۋارى
 (خانۋادەپز).

ناده میزاده سمیرنکی کردم
و وتی: نه خیر نه هم
ولا مه شت هله یه،
چونکه که سانی گوتیش
له دهویره زمان و ده ژین
گرفتیکه نه وتوشیان نی
یه.
بۆیه نه مجاره به تهاوی
سهرم لی تیکچور و ازم
نه هیتنا بهردوام به دوی
ولا مبی نه پر سیاره دا
سووم و نه مده توانی بی

ئايادەتە ئۆيىتى مەدالە كەت پەيى پىيوتىن نوپۇز بىكات؟

بەوانەى نوپۇز دەكەن وىبەرىك و
پىنكى نەنجامى دەدەن. نەى
پەروەردگار نزاكەم گىرايكە

گوتى: وەللاھى دواى ناموزگارى
نەو خوشكە پەردەوام نەو دوعايە
لە سوچەدەكان لە فەرر و
سۈننەتەكانا لەمىش سەلام
دانمەدا و ھەموو نەو كاتانەى
نومىدى دوعا گىراپونىيان تىايە
نەو دوعايە دەخوئىم.. خوشكان
وەللاھى نىستا كچەكەم لە
نامادەبىيە لەوكاتمەو نەو دوعايە
دەخوئىم نىستا نەو بۆنوپۇز
جەبەرمان دەكاتمەو و بىرمان
دەخاتمەو، براكانىشى سوياس بۆ
خۇا ھەموويان سوورن لەسەر
نوپۇز، تەنانەت كە دابكىشم ھات

بۆ مالىمان و سەردانى كىردىن،
لەلام مايەموو شەولاي نىمە
خەوت نەو ھالە كچەكەم سەرىمى
راكىشا كە خەوى ھەلەستى، و
بەسەرمانەو دەگەرەت و بۆ نوپۇز
خەبەرمان دەكاتمەو، دەزام كە
نپەش نارەزومەندن نەو دوعايە
بىزانن نەو دوعايە دوعاكەى
ھەزەرتى نىبراھىمە كە لە خوا
پارايەموو خۇا لە سوورەتى
نىبراھىما بۆمان باس دەكات كە
فەرموى: نەى ئەروەردگار! خۆم
و نەو كەم بىكە بەوانەى نوپۇز
دەكەن وىبەرىك و لىنكى نەنجامى
دەدەن. نەى پەروەردگار نزاكەم
گىرايكە .

نەى پەروەردگار! خۇا... نەى نەنجامى دەدەن. نەى پەروەردگار! نزاكەم گىرايكە

لەكات نوپۇزەكانا بىن نەوى پىيان
بلىت و بانگيان بىكات مەنالەكانى
ھەلدەستان بۆ نوپۇز، دەلى: مەنىش
لەنىم پىرسى: تەموە چۆنە
وامنەلەكانت بىن جەنگ و جىدال
و بىانگ كىردن و پىن گوتىن و
يادخستەموە خۇيان ھەلدەستان بۆ
نوپۇزەكانا؟

گوتى: وەللاھى شتىنكە نىبە كە
پىنت بلىمە جگە لەو كە: پىنش
نەوى شووبەكەم تا رۆژى شەمىز
نەم دوعايەم كىردەو و بەدل پىنى
لە خوا پاراومەتمەو: رَبِّ اجْعَلْنِي
مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي رِشَا
وَتَقْبَلْ دُعَاءِ (ابراھىم: ۴۰) نەى
پەروەردگار! خۆم و نەو كەم بىكە

نەلى رور بىو درۆبەى پەست
بووم - ھەر چەند مەن خۆم بە
ھەلە دەزام و دان بەھەلەكەى
خۆما دەنىم- نەوئەد تورەبووم
پەرچاوم تارىك بوو، تا ھىزم تىا
بوو زلەپەكەم لى دا، و دەستم
بەگىران كىرد، و سەرزەنشت كىرد،
و ھەزەبى خۇا و لىپىرسىنەوى
قىامەتم بۆ باس كىرد... بەلام ھىچ
كام لەمانە سوودى نەبوو...
بەلام رۆژىك يەكەك لە
نافرەتەكانى ھاوئەم سەردانى
خەمىكىيانى كىردەموو،
خەمەكەشيان مەسلىمانىكى
عادەتى بوو، و نەبى زۆر پىن
بەندىبوون بەدنىشەو، كەچى

خوشكىك دەگىزەتمەو و دەلىت:
بەسەرھاتى خۆمتان بۆ
دەگىزەتمەو لەگەل كچەكەما..
كچەكەم لە پۆلى پىنسى
سەرەتايىداپوو، رۆز نوپۇزەكانى
بەلاوە قورس بوو، تەنانەت
رۆژىكىيان كە پىتم گوت ھەستە
نوپۇزەكەت بىكە، پەرمانەكەى
ھەلگرت و رۆشە زورەكەى تر
و لەوى پەرمانەكەى فەردايە سەر
زەوى و دانىشت بىن نەوى
نوپۇزەى بىكات، نىتر نەيزانى
كە مەن چاودەرى دەكەم بىزانم
چىدەكات و چى ناكات؟ كە
ھاتمە لىم پىرسى: كچىم
نوپۇزەكەت كىرە؟ گوتى:

نەنجامى

تايپەتھەندى يەگانى كەسىپتى يېڭەمبەر (صلى الله عليه وسلم)

لەر استىدا بىر كۆندۈمە لە
بارى كەسىپتى يېڭەمبەر مە
(د.خ) گەلىك سەخت و دۆرۈرە چ
جىل ناسىن و كار كۆرۈن
لەبارەيەمە، جا بۆ دەرياز بون لەم
كارە لايەك و دلخۇش بونغان
لەمەي مەزۇق بەھەزى

بەمەمەرمان

(د.خ) لەمالەوۈ بۆ

دەردە كەوتت ئەۋىش

نەرم و نىلى و

خاكى بونى بوو

لەمالەوۈ لەگەل ئن و

مىدالە كانىدا،

مەركىز و كو

بەمەمەر مەۋرە يەك

لەمالەوۈ

مەلىكەۋىتى

نەكردوۈ، بەلكو

وەكو ھاۋسەرۈ ناۋك

ھاۋسەرۈتى و

ناۋكەبەتى خۇي

پاراستوۈ ئاكاى

لەمالى ھەرىيە كەنان

بوۈ كە چىرۈكى

ژيانى خىزانى پىر

بوۈ لە بەخىشەندى

و مەمەرمانى.

سەۋدە بونى غەلىلى يەۋە كە
نەۋەندە تۈنەمان بەمەر
مەلەكەدا دەشكىتەۋە كارىك
بەكەين.

* خۇشويستى يېڭەمبەر
پايەدارى ئەۋ خۇشويستە

يېڭەمبەر (د.خ) گەلىك
تايپەمەندى جىياۋازى ھەمبەر
تايپەت بەكەسىپتى مەزنى خۇي،
مە نامەۋىت ئەۋەي و تراۋە
باسكاراۋە لىرەدا دوۋىبارەي
بەكەمەۋە.

بەدەريۋاى ژيانى كار كۆرۈم لەگەل
يېڭەمبەر (د.خ) ھىچ
كەسايەتەك بەرچاۋ نەكەرتوۋە
كە خۇشويستى و پايەدار بونى
لە تۆپەكدا بونى، لە ھەمان
كات و گىرگىز يېڭەمبەر بەدەۋام

بون بەدەريۋاى مەۋرە، دىيارە
نەمەش خالىكى بەھەزى
كەسىپتى يېڭەمبەر (د.خ) كە
گەلەكەي نەۋەندە خۇشيان
ويستوۋ خۇشيان دەۋىت لەگەل
نەۋەشدا ئەۋ خۇشويستەش تا
رۋزى دۋاى پايەدار و بەدەۋام
دەۋىت، لەلەكەي تەرۋە ئەۋەي
گىرگىز يېڭەمبەر خۇشويستى وەكو
مەۋەلىك وەكو يېڭەمبەر
بونىش لە لايەك جىياۋاز بونى،
بەدەريۋاى تەرۋەكە تەكەش
خۇشويستە تراۋە وەكو
يېڭەمبەر يېڭەمبەر ژىيانى
خۇشويستە تراۋە، مەۋرە و رابردوۋى
نەۋە راسىتەمان بۆ دەردەخەن
يېۋىست ناكات لىرەدا ناماۋەي
پى بەدەين تەنەت لەلان غەمە
مۇسلمانە كانىشەۋە دىيارە
نەمەش تەكەراي گەلەكەي
دەگىرگىتەۋە بەجۈرە ھەرگەز
زمان و ناۋچە مەۋرەۋە.

* كەمەندەكەش بونى
بەرامبەر يېڭەمبەر (د.خ)

بەكەيكى تەرۋە سەيغەت و
تايپەتەندىيانەي لە كەسىپتى
يېڭەمبەر (د.خ) بەدەي دەكرىت
بەرامبەر كەمەندەكەش بونى
بەجۈرە نەگەر يېڭەمبەر (د.خ)
چەۋىتە ھەر جىنگەيەك تەنەت
تەپەرى كۆر يېت بەمەر لايەكدا
پاش خۇي ھەرگەيەك چەۋىتە
نەۋە جىگەيە ئەۋەكەس دلى بۆي
لىداۋە توۋشى شۆكى كۆرە
ئىتەر كەسەكە زانى يېت كە
تەشەرى سەردانى ئەۋە شونەي
كۆرە يان بۆي باسكارايتە وە
يان نەمەزايىت، بەدەريۋاى ئەۋە
ھالەتە دەۋرۋىيە خۇشويستە
بەۋە دىيارە نەمەش
مەۋەجەيەكەي مەزەنە لەۋىيانى
كەسىپتى يېڭەمبەر (د.خ)
خەۋاپىي داۋە بەرامبەر
بەگەلەكەي.

* بىلەنشىنى بونى
يېڭەمبەر (د.خ)

خالىكى تەرۋەيانى تاكە كەسى
يېڭەمبەر (د.خ) بەدەي دەكرىت
بەدەريۋاى نەۋە كەسىپتىيە
مەزەنە لەۋىيانى بەفەرى دا ئەۋە
راسىتەمان بۆ روۋن دەيىتەۋە
تەنەت يېش ھاتنى وەي بۆي
پەنەي بۆشويىتە بەرۋە بەدەۋە
نەمەش لەروۋى سايەكۆلۈۋىيە
نەشەنەي وە بەرۋى و ھەزنى و
دانانە بەكەسىپتى و بەرۋەستە
بونى تايپەمەندى كەسىپتى،
چونكە رەفتارو كاردانەۋەي
كەسەكە چەۋكى واقىيە زەمانى
نەۋە كەسەيە نەمەش لەكەسىپتى
يېڭەمبەر (د.خ) بەدەي دەكرىت
بۆ پەرىش پەنەي بەدەۋە بەر
نەشەكەۋى (ھىرا) لەكاتىكدا ئەۋە
شاخى نەشەكەۋە لەۋەۋەي
شاخەكانى دەۋرۋەبەرى ئەۋە
ناۋچەيە بەرۋەتەين و ناسراۋەتەين
بونى، ياخۇد چونى بۆ بەرۋەتەين

تەۋەلىكەي ئەۋە ناۋە كە تەشەرى
شەرىفى چۆتەسەرى لەكاتى
ھەجى مالئادا.

* شكاندى نەرىتە كۆنەكان
و دروستكردنى نەرىتىكى نۆي
يەكەيكى تەرۋە تايپەمەندەكانى
كەسىپتى ئەۋەكەسە مەزەنە
شكاندىن و ۋەلانسانى داب و
نەرىتە كۆنەكانى رابردوۋە
لەھەمان كاتىدا دروستكردنى
نەرىتە و بەھايەكى نۆي بۆي
مەۋەقەيەتى، دىيارە نەمەش
گەۋەتەين پەشەرەيەتى يە
لەۋىيانى ئەۋە سەردارە دا كەجەي
خۇيەتى مەۋەقەيەتى لىرەشەۋە
بەكەنە سەمەش و شۆيى يېنى
ھەلگىرگىت و ئەۋە كارو رەفتارو
ھەلسوگەۋەنە بەمەندە بگىرگىت و
كە يېڭەمبەر لەمەرى رۆشتون
و بەگىرگىت و پەۋزى زانىۋەن،
ۋەكو يارمەتى دانى خەلەكى
لەكاتى سەرقالى و نەۋەكى
خۇيداۋ و گۆي گىرگىت لەمەرى رۆ
ۋەدەمەۋەچىرى بۆكەسى لە
خۇي بۆكەكە لە تەمەن و
تەنەت مىدال و پەۋزەن و ھەتدە
نەمەش ۋەنەيەكى پەندىنامەۋە
زىاتر بۆكەۋە بەرۋەسەكانە،
تەكەيە شۆيى كەۋەمە
خەمەتگوزارو بچوۋە ۋەپەر
دەستەكەتەن فەرامۇش نەكەن!
بەلكو بچەن بەھانايانەۋە نەكە لە
لەكاتى خۇي و لەجەي خۇي دا
بەلكو لەۋەكەت و شۆيەي كە
بەرامبەر نازانەت و نەكەكەت و
رۆشەنەيى نەۋە لەمەرى
تەنەت خۇتان بەكەنە قوربانى و
لەكاتى گىرگىت خۇتاندا بچەن
بەدەم خەلەكەيەۋە.

* پەۋرەدەي يېڭەمبەر
(د.خ) گىتەيى بونى يېڭەمبەر
(د.خ) سەيغەتەيكى مەزەنە

بهرجه‌سته‌ی بووه‌له
ژیاندا بۆه‌مه‌موران
بوو و ه‌کو یه‌کنیکیش
مامه‌له‌ی له‌گه‌ل
تینکرای خه‌لگیدا
کردوه.

بهربرای من پینج
هۆکار ده‌بنه‌ هۆی
په‌روه‌ده‌کردنی مرۆڤ
نه‌وانیش:

یه‌که‌م: دایک.

دووه‌م: بۆک.

سێیه‌م: قوتابخانه‌مو
کلتور.

چواره‌م: شارستانیته‌.

پینجه‌م: رۆهی کات و
سهرده‌م.

نهم‌ه‌ی جینی سهرنجه‌

پینجه‌مبه‌ر (د.خ)

به‌ده‌ر بووه‌ له‌م پینج خاله‌. یه‌که‌م
دایک و باوکی له‌ ته‌مه‌نی
مندالی پینجه‌مبه‌ردا (د.خ)
کۆچی دوابی ده‌کن، دیاره‌ له‌
باری قوتابخانه‌شوه‌ خۆنده‌وار
بووه‌ نه‌چۆته‌ به‌ر خۆندن.
کۆمه‌لگه‌ی سه‌مه‌ی نه‌م
سهرده‌مه‌ش شیوه‌ جه‌زیره‌ بووه‌و
پینجه‌میش سهرده‌م له‌ده‌ست رۆم
و نێزاندا بووه‌.

به‌رای من بێ به‌ش بوونی
پینجه‌مبه‌ر (د.خ) له‌م پینج هۆی
بۆ په‌روه‌رده‌ وای کردوه‌و
پینجه‌مبه‌ر بگاته‌ نه‌م پله‌یه‌
مه‌زنیه‌ له‌لایه‌ک ویستی خوابی
له‌سه‌ر بووه‌ له‌لایه‌کی تریش
ده‌رچوونه‌ له‌ یاسا په‌روه‌رده‌ی
مرۆیی راسته‌وخۆ له‌ژێر
په‌روه‌رده‌و چاودێری خوادا بووه‌.

بهره‌یزبوونی له‌کاتی
لاوازییدا

یه‌کنیکی تر له‌ شته‌
سهرسهره‌ینه‌ره‌کانی ژبانی نه‌م
سالاره‌ به‌هێزی ده‌روون و پشت
به‌خۆیه‌ستنی بسوه‌ له‌کاتی
لاوازی ده‌سه‌لاند، نه‌وته‌ له‌
مه‌که‌وه‌ وه‌ده‌ناره‌وه‌ و کۆچی کردوه‌
بۆ مه‌دنیه‌ و ده‌یه‌ویت بێت و
سهردانی مه‌که‌که‌ بکات و ته‌وافی
مالی خوا بکات هه‌رچه‌نده‌

سیفه‌ته‌ی تیندا بووه‌.

*مه‌رگی پینجه‌مبه‌ر

جوانتر له‌سه‌ هه‌موو
تایبه‌قه‌مه‌یه‌کانی تری پینجه‌مبه‌ر
(د.خ) مه‌رگ بوو، مه‌رگی نه‌م
هه‌موو که‌سانه‌ ناسایانه‌ تا
ده‌گاته‌ نازیخان تا نه‌ندازه‌یه‌ک
جینی سه‌رنجه‌ تیر به‌تراژیدیا بێت
یان ناسان به‌لام مه‌رگی
پینجه‌مبه‌ر (د.خ) زۆر هیکمه‌تی
تیندابه‌دی ده‌کرتیت به‌م هه‌موو
نارامی و بێده‌نگی و قولیه‌وه‌
هه‌شتا پهمیان به‌ جوانی و
په‌ندو واته‌کانی نه‌بردوه‌.

سه‌ره‌تا مسابه‌ی سالیله‌ک
ده‌خایه‌نیت واته‌ له‌حه‌جی
مالئاوایمه‌وه‌ تا کۆچی به‌کجاری
نه‌ویش به‌نه‌خۆش که‌وتنی،
له‌لایه‌کی تهره‌وه‌ له‌هه‌له‌سوکه‌وتی
دا هه‌ستی یه‌ ده‌کرا به‌رامبه‌ر
هاوسه‌رو یارانییدا، مه‌ردنیش

هونه‌ره‌ پتویه‌ته‌ مرۆڤ وه‌کو باقی
هونه‌ره‌کانی فیه‌ری بێت و
ته‌نجامی به‌دات و تاقی بکاته‌وه‌
نه‌م که‌سه‌ی ده‌زانیت چۆن
ده‌مریت بێگومان زانیویه‌تی چۆن
بژیت، مه‌به‌ست له‌مامه‌له‌یه‌
له‌گه‌ل مه‌ردندا به‌تایبه‌تی مه‌ردنی
له‌ناکاوه‌، که‌سی مه‌زن ده‌زانیت
دنیا بۆ ژبان نیه‌ به‌له‌کو بۆ

مه‌ردنیه‌ چونکه‌ نه‌ویش کارو
فرمانیه‌کی مه‌زنه‌ وه‌کو ژبان
فه‌له‌سه‌فه‌و هیکمه‌ت و هونه‌ری
خۆی تیندایه‌. لیته‌دا پینجه‌مبه‌ر
(د.خ) باش له‌م له‌دۆخ و
مه‌سه‌له‌یه‌ گه‌یشته‌بوو. نه‌وسا
حه‌جی مالئاواوی چه‌ندین
وانه‌مان له‌باره‌ی مه‌رگی
پینجه‌مبه‌روه‌ (د.خ) نیشان
ده‌دات وه‌کو چۆن بۆ مه‌که‌مو
شه‌به‌دایوبوی بۆ خاك و
بیه‌شتمانی و مه‌ردانی کردی
که‌عه‌بی په‌رۆز و ماچ کردنی
به‌مه‌ره‌ په‌شه‌که‌مو دوو ره‌کات
نوێژی سونه‌ت و پاشان هاتره‌چۆی
نیوان سه‌فاو سه‌روه‌، له‌هه‌موو
گرنگه‌ر ووتاره‌ به‌په‌زه‌که‌ی بوو
له‌وتاری مالئاواییداو وه‌سیه‌ت
کردنی بۆپاش خۆی نه‌وه‌ش لای
جه‌ناباتان په‌نه‌ان نیه‌ حمز ناکه‌م
دریوه‌ی پێ به‌دم.

پاشان گه‌رانموی له‌گه‌ل سوپایه‌ک
له‌ هاوه‌لی به‌ریزو به‌رنوێژی کردن
و وتاردانی و هه‌له‌سوکه‌وتی له‌نیو
مال و مندالییدا و هه‌سته‌ی
غهریبی تیکه‌ل به‌ نازاره‌کانی
بوو بوو تا نیت نه‌وی که‌ توانای
ناهیینه‌ت و نامۆزگاری
موسلمانان ده‌ککات
به‌ده‌ستگرتنیان به‌م ریازه‌که‌یه‌و
لانه‌دانیان بۆ هیچ به‌رنامه‌یه‌کی
تر و هاوه‌ل به‌ریان نه‌دن بۆ خوا
پاش نه‌وی رینه‌مونی کردن.

نه‌گه‌ر هیکمه‌ت و فه‌له‌سه‌فه‌و
هونه‌ری مان و نه‌مان و ژبان و
مه‌ردی پینجه‌مبه‌ر(د.خ) ته‌نها
ده‌ستیشان بکه‌مین زیاده‌ رۆیسان
کردوه‌، به‌له‌کو پتویه‌ستی
به‌زیاتر وگه‌ن و نوکه‌ن و
لیکۆلینه‌وی تیۆری و په‌راکتیه‌کی
هه‌یه‌.

سهرچاوه‌: داکتر علی شریعتی
(۱۳۱۲-۱۳۵۶) شمسی -

ویژگیهای شخصیت پیامبر / چاپ
دووه‌م، ۱۳۷۸ چاپخانه‌ی
(پۆمان) تهران.

باس له‌زن‌جیره فیلمی یوسفی راستگو ده‌کات

له‌وه‌ده‌کات که‌نمو من‌دال‌ه‌ی له‌بجووکی نمو رۆلی تیتا پینووه، نمو‌ه‌کوری مامی بووه.

له‌باری رۆبه‌روووسوه‌ی نمو ره‌خته‌مان‌ه‌ی که‌له‌لایهن ناوه‌نده‌جیاکان رۆبه‌روویان کراوه‌تـــمووه، نمو نه‌کته‌ره‌سینه‌مایه‌ده‌لێت: بسۆ ماوه‌ی پینج سال تاوتوتی چۆنییه‌تی ده‌هینانی نمو زنجیره‌درامایه‌کراوه‌ پرس و یا به‌زۆر که‌س کراوه‌به‌پله‌ی به‌که‌میش زانایانی نیسلاهی، نمو لایه‌لام نمو زنجیره‌به‌رحمه‌درامایه‌که‌ی میژویه، نمو که‌ نمو او نایینی بیت.

شایانی له‌میژوری نیراندا هیچ فیلمیک وه‌کو یوسفی راستگو بودجه‌ی بۆخه‌رج نه‌کراوه که‌تیکرای خه‌رجیه‌که‌ی گه‌شته ملیاریک توومنه‌ی نیرانی .. هه‌روه‌ها دوا‌ین کاری موسسه‌فا زه‌مانی بریتی یه له‌به‌شداریکردنی له‌فیلمیکی سینه‌مایی نیرانی به‌ناوی چیرۆکی په‌ریا که‌ژماره‌یه‌ک نه‌کته‌ری ناوداری نیرانی تیتا رۆلیان گیراوه‌ ماوه‌ی چهند مانگیکه له‌سینه‌ماکانی نیران نیشانی ناماده‌بووان ده‌دریت .

نه‌له‌وه‌ده‌کات

زۆر گیرانه‌وه‌ی به‌سه‌رهاتی نمو گرتوه.

له‌باری جیاوازی و پینکچوونی که‌سایه‌تی زه‌مانی له‌دراماه‌که‌له‌کاتی من‌دالی و گه‌وره‌بوونیدا، ناوبراو باس

نمو ده‌لێت: راسته‌من له‌سه‌ر شێوه‌ی (یوسفی راستگو) خۆم نواندوه، به‌لام جوانی من و یوسفی په‌یامبه‌ری خوا به‌شێوه‌یه‌کی په‌جگار زۆر جیاوه، نکۆلی له‌وه‌ش ناکات که‌نمو زۆر کاریگه‌ر بووه‌له‌خوێه‌شت و که‌سایه‌تی نمو پینچه‌به‌ره‌و هیواداریشه‌به‌سه‌ر هه‌مان رێبازدا بروت.

زه‌مانی ده‌لێت: نمو له‌سه‌رده‌می نیستا ده‌لێت، به‌لام زۆر خۆی سه‌رقال کردوه به‌ژاننامه‌ی (یوسفی راستگو) و زۆر شتی له‌باریه‌وه‌خوێندۆتموه‌و گرتی بسۆ

زنجیره‌درامای (یوسفی راستگو) که‌سالی رابردو له‌که‌ناله‌کانی ته‌له‌فزیۆنی هه‌یاشه‌کراو جیه‌ماوه‌ریکی زۆری له‌خۆی کو‌کرده‌وه‌و بۆ چهندین زه‌مانی جیا‌جیای جیهانی دۆیلا‌زکراو لایش کرا، پاله‌وانی نمو درامایه‌له‌دیداریکی ته‌له‌فزیۆنیدا ناما‌ژی به‌وه‌کردوه، نمو زۆر کاریگه‌ر بووه‌به‌که‌سایه‌تی پینچه‌به‌ری خوا (یوسف) (سه‌لامی خۆای گه‌وره‌ی له‌سه‌ریت).

(موسسه‌فا زه‌مانی) ته‌مه‌ن بیست و هه‌شت یالان، پاله‌وانی زنجیره‌درامای (یوسفی راستگو) که‌به‌(یوزاریف) یش ناوه‌ده‌بریت بسۆ که‌نالی (CNN) رایگه‌یانده‌وه، نمو له‌و کاته‌ی سه‌رقالی ده‌هینانی نمو درامایه‌به‌وه‌و هه‌یاشه‌کانی نواندوه‌و زۆر ترساوه، چونکه‌تا‌کو نیستا تا‌که‌دراما بووه‌وینای خۆی له‌سه‌ر شێوه‌ی (یوسف) ده‌ره‌جات و خۆی بنویشت.

(موسسه‌فا زه‌مانی) ده‌لێت: نمو درامایه‌ماوه‌ی سه‌ی سالی خایانه‌دوه‌و له‌کاترۆمێر (4) ی به‌یانی ده‌ستی پینک‌کردوه‌و له‌کاترۆمێر (8) ی ئیواره‌کو‌تایی پته‌هاتوه‌و له‌چهند جێگه‌یه‌کدا وینه‌ی خۆی کو‌پیه‌، وه‌ک قۆی و شێوه‌ی ده‌م و چاری.

موسټه فا عه بدولجه ليل پشاند

موسټه فا موحه محمد
عه بدولجه ليل
وه زيرى دادى
پيشوى حكومته
ليب لمانلى
۱۹۵۲ ى، زايىنى
له شارى بهيزايه
له دايك بووه،
دادور موسټه فا
موحه محمد
عه بدولجه ليل
سرؤكى يانهى
نه خمرى لىبى بووه
له شارى بهيزا،
خوشى ياريزانكى
به توانى هه مان يانه
بووه هه خيلى
ناوهراسه و تا
نيسه شاش
له گه لدايى، له ريزى
ياريزانه كونه كانى
يانه كده يبارى
ده كات، ناوهراسه
خاوهنى ميژويه كى
دورو درينه له
دزايه تى كردنى
گه نه ده لى و

وتهى به شيك له سه ركرد و وه زيرانى ولاتنى رو

له بارهى موسټه فا عه بدولجه ليل

= نه محمد داود نوحلى وه زيرى دهره وهى توركييا: له مودهى شهودا نيمه جهونى
كاتيك هه ستام له نوتيل وا گومانم برد كه موسټه فا عه بدولجه ليل چوريت بو بياسه سؤ
سر شه قامه كانى توركييا!! به لام له راستيدا نهو چوويرو بؤ نويزى به يانى بؤ به كيت له
مزگمه تكان.

= ديشه كامپونى سرؤك وه زيرانى به ريتانيا : موسټه فا عه بدولجه ليل به كه م
كه سايه تيه كى ناودارى عه ريه به كونه نويزى به يانى له مزگمه تيك له مزگمه تكانى لهندهنى
پسته ت بكت.

= سكوناسار كورى سرؤكى فهره فا: موسټه فا عه بدولجه ليل به كه م كه م گه توكوى
له كه ندا كه م و هه ستيت بر بوز له ده مى گه توكودا.

السياسيه ى،
به پله نايب تهوار
ده كات و پاشان
كومه تيك پله و
پوستى گرنگى
پنده دريت كه برين
له:
دامه زاندى به پله
دادور له سالى
۱۹۷۸ .
پيدانى پله
راويزكارى ياساى
له سالى ۱۹۹۹ .
دامه زاندى به به
سرؤكى دادگايى
تى هه چونه
له سالى ۲۰۰۲ .
پيدانى پؤتى
سرؤكى دادگايى
شارى بهيزا له سالى
۲۰۰۹ .
دامه زاندى
به موه زيرى داد
له حكومته لىبيا
له سالى ۲۰۰۷ .
له موه
هه لگه ريتانيا

شورشى ۱۷ شوباتى ۲۰۱۱ دؤى روينى
قه زاق دامه زرينه راسى نه غومنه نيتيقالى
ليبياى دامه زاندى
له نيتنترنيمه

قاريونس له شارى بهغازى ده كات، دواى
كرده وهى زانكوى نيسلامى له شارى
بهيزا گه رايه وه بؤ نهوشاره و له سالى
۱۹۷۵ ى زايىنى، بهى (القانون والعلوم

گه نه ده لكاراندا، له شوينى له دايك بوويده
خويندى سهرتابى و ناوه ندى و نامادهى
تهوار كرده وه، له سالى ۱۹۷۰ بؤ
تهوار كردنى خويندى روو له زانكوى

جاریکی تر گۆری موسلماننه کان پیس کرا ..

سمرچاوه هموالبیه کان باس لهو ده کمن، له گۆرستانیکه
موسلماننه کان له باشووری خۆرناوای فهره نسا گۆری ۳۰
موسلمان له لایمن ره گمز په رسته کانهوه پیس کراوه،
نمودهش چهند باره سونمهوهی نمو دیاردیه پیسو تاکو
نیستاش هیچ ریتو شوتنیکه بۆنه گراوته بهر.
له مباره پیوه سمرچاوه هموالبیه کان بیاویران کردۆتهوه،
دوتنیه له گۆرستانه (کارکاسۆن) کده کهرسته باشووری
خۆرناوای فهره نسا گۆری ۳۰ موسلمان له لایمن
ره گمز په رسته کانهوه پیس کراوه دهستهواژهی
ره گمز په رستی و نازییه کانی له سمر وینه کراوه.
له لایمن خۆیموه (جان کلۆد بیریز) ی سمرۆکی شارهوانی
(کارکاسۆن) رایگه یانمووه، گۆره کان تیکنه چوون ته نیا
دهستهواژهی ره گمز په رستی تیدانوو سمراره، نیگهرانی
خۆشیا ناست نمو کاره ده بریوهو پالپشتی خۆشیا ن
بۆ موسلماننه کان نشانداوه.

دکتۆر عه لی قهره داغی به سه روکی بالای
نه نجومه نی راویژکاری بۆ نزیک بوونه وهی
مه زه به ئیسلامیه کان هه لبرێردرا ..

روژی چوار شه مه ۱۶-۹-۲۰۱۱ له ریباتی پایته ختی مسه غریب
پروفسۆر دکتۆر عه لی عیبه دین قهره داغی به کۆی دهنگ به سه روکی بالای
نه غومنی راویژکاری ریکخراوی نزیک کردنوهی مه زه به ئیسلامیه کان
هه لبرێردرا که سمر به ریکخراوی هاریکاری ئیسلامیه.

دکتۆر نه جمه خالید بابهر که نه مینداری کۆمه لهی فیهی ئیسلامیهی دهوی
که سمر به ریکخراوی هاریکاری ئیسلامیه، له کۆبونوهی دهستپیکدا
له باره گای هه میشه ریکخراوی ئیلامیهی بۆ په روه دهو زانست و کولتور
که به (ئیسسکۆ) ناسراوه وتی: نه مه رۆ له هه موو کاتیک زیاتر جیهایی
ئیسلامیه پیتوستی به هه ول و تیکۆشان هیه بۆ کارکردن له نزیک کردنوهی
مه زه به ئیسلامیه کان بۆ نموهی هه مویران له سمر ووشه یه کتا په رستی
کۆیکه پتموه، که نه مهش کوغباو بیت له گمۆ دهقه کانی قورنانی پیروۆز
فه رموده کانی پتفه مبه ری نازی.

هه روه ها له کۆبونوهی یه که مدا دکتۆر نه جمه توفیق وه زیری نه موکاف و
کاروباری ئیسلامیه (ئیسسکۆ) کرد له هه وله کانیدا بۆ نزیک کردنوهی
مه زه به ئیسلامیه کان، شابه نی باسه له خۆلی ستهیه می کۆبونوهی
نه غومنی بالای راویژکاری بۆ نزیک کردنوهی مه زه به ئیسلامیه کان
ژماره یه کی ژۆر له زاناو که سایه تی ناودار له جیهانی ئیسلامیدا به شداری
تیدا ده کمن.

ناپه زایی خه لکی نه لمانیا

له کاتی سهر دانی کردنی پاپای شاتیکان بۆ نه و لانه ۱۰۰

له کهل که پشتنی پاپای هاتیکان "پاپ بندیکتوس" شانزهم بۆ "برلین" خه لکی دهستان کرد به نازمایی دهریزین به هوی نه کاره نهشاپوانی که پاپای هاتیکان دیکات به تاییت دستدریزی کردنه سهر مندائن. له لایهن شهسکهانه و... نزیکهی چوار روزه که پاپای هاتیکان له وینه خه لکی خویشاندان دهکن. "پاپا بندیکتوس" که له کهل په پامتهری بوو به هه روزه که دیانگواستوه وتی: من هیچ شتیک نازانم سهارت به خویشاندانی خه لکی... هه رها تامادش نه بوو که لیدوانی زیاتر بدات زیاتر سهارت به به هوی نه دستدریزی به سیکسیانی دیکاته سهر مندائن... هه ر له کهل که پشتنی پاپای بۆ هه مو وانه جیا جیاکانی دوانا خویشاندانی لیده که ویتوه به تاییت که جووه به ریتانیا دزی خویشاندانیان ساز کرد...

سهرچاوه: اخبار جهان اسلام

و/ نه هه ر سهرچاوه: هه ردی شه نوهر

سامی یوسف:

نازادی هیچ کات به به لاش دهست ناکه ویت!!

سامی یوسف هه ر به نهدی ناسراوی جیهانی له کورنفرانسیکی هه والی له میسر نه وری راکه پاند که سروودی I am your hope

شۆرشگیرانی میسری وتوه که زۆر کاریکیری هه بووه له سهری و بهردوام دهیت و دهلت: که له تیشه کانی میسر و جیهان دهه بهینی لاوانی میسر لیدان و سکوتک دهخون. وام دزانی له من دهین. ئهم سروودشم بویه وتوه زیاتر له بهر خاتری شۆرشه کانی ئهم دوایی میسر و ئامیای ناوهراسته هه روانا

ئهلبوو می منی به نای Wherever you are
- که له دوازه سروود پشکهاتوه خسته بازه ده کانی میسره و سامی وتی: نازادی هیچ کات به به لاش دهستان ناکه ویت به لکوه دهیت له میقابلیا شتیک به دین. من به داهاتوی میسر که شهینم و چوار سال لیره زیانم و نهشتاش باشترین یادکاریم لیره هه به لهوانش لاوانی میسر. که توانای باشه هه به و خریان دهیانوی بهرپرستیاری بهگرتنه ئهستو. دهشیانوی بهشیک بن له کۆرانتکار بهه کانی.

هه ردی شه نوهر

سهرچاوه: سایت تابش

نه گهر

به خته وه ریت

ده ویت پیویسته

به رده وام دوعا

به کیت

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

«پارانه و دهه ریتی بهنده کانی له خواتر سانه»

نامەى كۆرۈك بۇ ھاوسەرەكەى

ئا : ھەردى نەنومر

كۆرۈشك پىش
نەمەى "دەزگىرانە كەى"
ھاوسەرەكەى بىگوازىتەدەدە
نامەىدەكى بىق نورسى و تىدا
ھەندى داواكارى تيا ھەبۇبۇى..
نەمەش لەبەر خاترى خىواى
گەورە و پاشان لەبەر خۇشى
ژىيانىان... تا سوودىيان بۇ
ھەمىو نەمە كەسانە بەيىت كە
خىواى گەورە رىزى لىئان...!!
بۇيە پى دەلى : مەن دەزانم تۇ
پەرورەدى جوان كراوى بەلام

خۇشەويستىيەدە پىشواى لى
بىكرەدى و گەر خىزم بىو پىان
بىتگەنە... بىتگەنە بىت دەبى ھەر
زۆر رىزى لى بىگىردى، چ لە
رووى مەدادى چ لە رووى
مەنەمەى چۈنكە يەكەم
رووبەرووبونەدە!! كە نەمەش
زىياتر چىز بە ژيان دەبەخىشەت...!!
"نەمە خۇشەويست بوى".
ھاوسەرەكەم! گەر لە بىرم چىو
سەر بۇ خوا نەمەى كەم بە بىرم
بەيئەنەدەدە فىرم كە زىياتر چىز لە
سەر نەمەى كەردنە بەيئەنە... گەر
وات كەرد نەمەى خىواى گەورە زىياتر
بەرەكەت دەخاتە ژىانمانەدە!
"نەمە خۇشەويست بوى".

ھاوسەرەكەم! فەقىرى و نەمدارى
سەرى نىنسان قورس دەكات!
نەكەى بىو شەمەى خىواى گەورە

تەرە دىيەتە ژىيانىكى تازەدە بۇيە
نەمەش و كەوتەى كە پىشتر
كەردەتەم لەگەن ژىيانى ھاوسەرى
ناگۇمەى دەبى واز لى بەيئەنەى
ھەرچەندە ھەر لەدەمەى مەرەپىن
گۇرەنكارىيەكى-سەروشى-
رودەدات كە نەمەش رەجى
خىواى گەورەيە... بەلام خىواى
گەورە ھەمىو شەكەنى بۇ پاك
نەكەردەيىن!! بەلكەم ھەلەدانى
پىكەمەى دەيىت... ۋەك گەران و
گەشت كەردن و سەفەر كەردن نابى
بە بى پەرسى مەزەكەت بىت...
بۇيە نەمەش كە دەكرى بۇ زىياتر
بەرزەبونەدەى كەسەمەتى خىزەت و
ژىانەتە... "نەمە خۇشەويست
بوى".

ھاوسەرەكەم! گەر مەيوانىكەم
ھات دەبى بىو پەرى رىزە و

كە نىسلام پى رازىيە و
پىغەمبەر "صلى الله عليه و سلم
"فىرى نىماندارانى كەردەدە...
"نەمە خۇشەويست بوى".
ھاوسەرەكەم! پىش نەمەى
بەدەستى خۇمان، خۇمان لە
ناچوون بەرى و ژىيانى پى تال
كەين... با نەمە رىگانەى كە
ژىيانى پى تال دەيىتەمەكىن و
فىرى بىن كە نەمە چ مانايەكى
خراپى ھەمە بۇ ھەردە لامان...
ۋەك رىزەگەرتى خىزم و كەسى
پەكەرى و دور لەكەس و كار؛
قەمەى ھىنان و بىردن كە كە لە
فەرەنگى نىسلامدا جىنگەى
نابىتەدە... قەناعت نەكەردن بىو
ژىيانەى كە دىيەتە پىش...!! "نەمە
خۇشەويست بوى".

ھاوسەرەكەم! تۇ لە ژىيانىكى

ۋەك بىرەيئەنەدە نەمانەت پى
دەسپىزم لەمەى كە دەزانى لەمەى
كە نازانى نىستا بزانە!!
ھاوسەرەكەم! سەلامەى خىواى
گەورەت لىيىت و بەرەكەت و
مەيەرەبانى خىواى گەورە بىرەيىت
بەسەردە... ھىوادارم كە
ھىوايەكى سەمەكى مەنە بۇ خوا
بىت و نىش و كاروبارى ژىيانەت
بەناوى خىواى گەورە دەست پى
بەكى "بسم الله... نەك بەناوى
ھىچ كەسەكى تەر...!! "نەمە
خۇشەويست بوى".
ھاوسەرەكەم! نەمە بزانە كە ژىيان
بە بى ي پەرورەدى نىسلامىانە
ژىيانىكى تالە بۇ نىسانىك كە
خىزە بە مەسلمان بزانىتە، بۇيە
ھەر لەمەرتەى ژىيانەت بىر
پەرورەدە جوانە دەست پى بىكە

رازی لەسەرە ناشکۆر بێت و
لەمە یەک سەگە بپۆی بەلکو
دەبێ فێری سوپاسگوزاریم بکە
بۆ خۆی گەورە تا خۆی گەورە
دەروو دەکاتسەوه!! "ئەو
اخۆشەویست بوو".

هاوسەرەگەم! دەزانم کە لەگەڵ
دەرچوونت لە مائی باوکت دڵت
بچوک دەبیتسەوه بە تاییەت
کاتیەک دەم و چاوی کەسەکانی
بەرامبەرت دەبینی قورگ بەند
دەبیت و کانیای فرمێسکەکان
دەتەقن کە مافی شرعی خۆتە
بۆیە ناگادری ئەوەش هەم
سوپاست دەگەم کە ئەوەش لەبەر
منە!! "ئەو اخۆشەویست
بوو".

هاوسەرەگەم! ژيان رێگاییە کە
بەرز و نەزمی زۆر تێدايە.. بۆیە
دەبێ لەبەرزێیەکان دەستی یەک
بگیرین تا سەرمکەوین و لە
نزمیەکان لەپشت خۆمەوت
دەست راگرم تا پێت
هەلنەچرەخێ..! ئەو کاتە تۆ
دەگەین چەند باشمان کردووە
لەو دەچی کەسێک ئێمە ببینی
بۆیە خۆی گەورە دڵمان خۆش
دەکات کە ئاگاشان لە خۆمان
نبیە!! "ئەو اخۆشەویست
بوو".

هاوسەرەگەم! نەگەیی دڵی
دراوسێ بشکێنێ، نەگەیی دڵی
مەلانی گەرەك بشکێنێ، نەگەیی
رووت گرژبێت.. ئەو دەچی
دراوسێکانی خۆتان "لای خۆتان"

جیاوازی هەبێت لەگەڵ ئەمانە
ئێمە! بۆیە مەربەبان بە تا لێت
فێرین.. کە فێر بوون ئەو کات
دەزانن چۆن مامەڵەت لەگەڵ
دەگەمن بۆسەر پەسەری
خۆشەویستییهوه.. لێرەش بە
قەسێ خوا و پێغەمبەر "صلی
الله علیه و سلم" ت کرد بۆیە
سەری نیسلا و خۆت و من
بەرز کرد کاتیەک وات کرد "ئەو
اخۆشەویست بوو".

هاوسەرەگەم! نەگەیی تۆ بێت و
نەگەیی قەسێ ئەمەو ئەو کات
تێ بکات.. ئەو دەچی هەندێ
کەس هەزبان بە ژيان ئەبێ
بۆیە قەسێک دلتیابە ئەو کات
بەو پەری شیوازی جوان
دەریبەر.. خۆی گەورە لە
سوپەتی حوجووات دەفرمۆی لە
ناوەتی "ئەوانە ی برویان هێناوە!
ئەگەر کەسێکی متمانە
پێکراو "فاسق" هەوالتی بۆ
هێنان خێرا بپۆی پێ مەگەن
بەلکو لێ ی بکۆلنەوه... ئەوەک
بە نەزانی بەخەلکیا هەلبەتەقین و
نازار و بێزاریان بەدەن.. ئەوجا لەو
کارە کردووانە پەشیان ببەنەوه.
"ئەفسەری رامان". هەرێ بەدە
توێ خۆت بخۆیتسەوه و تا بەو
هۆی خواردنەوهی ئەو تۆرەییەت
بەرز بێت دلتیابە گەر وا بکەیت
سەرمکەوتن بۆ تۆیە.. دەبێ
هاوسەرەگەشت ئەو بزانیت کە
تۆ هەستت بە شتیەک کردووە.

"ئەو اخۆشەویست بوو".

هاوسەرەگەم! کە وات کرد
منیش ئەم چەند خالەت
پێشکەش دەگەم:

١- خۆشەویستییهکی تەواوت بۆ
ناشکرا دەگەم.

٢- لە ناخۆشی و خۆشی تۆدا

هاوسەرەگەم! ژيان
رێگاییە کە بەرز و

نەزمی زۆر تێدايە.. بۆیە

دەبێ لەبەرزێیەکان

دەستی یەک بگیرین تا

سەرمکەوین و لە

نزمیەکان لەپشت

خۆمەوت دەستت

راگرم تا پێت

هەلنەچرەخێ..! ئەو

کاتە تۆ دەگەین چەند

باشمان کردووە

لەو دەچی کەسێک

ئێمە ببینی بۆیە خوا

گەورە دلمان خۆش

دەکات کە ئاگاشمان

لە خۆمان نبیە!! نەگە

دلی دراوسێ بشکێنێ،

نەگە دلی مەلانی

گەرەك بشکێنێ، نەگە

رووت گرژبێت ...

١٠- ریزی هەموو ئەوانە دەگرم

کە ریزیان دەگری!!

بەشدارم و دووریەك لە تۆ زیاتر
هەست پێ دەگەم.

٣- مافی ئەوەت دەدەمێ کە
نیسلا بە هەر ئافەرەتیکی
بەخشیوه.

٤- زوو زوو پێت دەلێم "تۆم
خۆش دەوی ی و چەپکێ گۆلی
سروشتیت پێشکەش دەگەم تا
ناوی بەدیت و سیس ئەبێ.. هەر
چەند تەمەنی گۆلەموگورتیش
بێت...!!

٥- هاویەشی ژيانتم گەرچی
چارەنۆسی تەمەقان نازانین
چەندە.

٦- ئەوەی بۆم دەگەیی و پێم
ناخۆشە بۆت دەرنایم و ئەوەی
دڵت خۆش دەکات لە لایەن
منەوه! هەر پێت نالێم تا زیاتر
تۆم خۆش بویت.

٧- هەر شتیەک دەیکەم لە ناخی
دلتەوه بۆت دەردەبێم تا دڵت
ببگێرێ و پێت خۆش بێت کە لە
بەر تۆ بوو.

٨- ئەوەی دڵت خۆش دەکات
دەیکەم.

٩- ئەوەی پێت ناخۆشە نایکەم.

١٠- ریزی هەموو ئەوانە دەگرم
کە ریزیان دەگری!!

پروژەى بەختەوهرى چۆن و بۆچى؟

گۆڭشارى بەختەوهرى

بەعس، پروژەى (بەختەوهرى)مان، دامەزراند بە...

بەرنامەى نىسانى و رۆشنەبەرى و گۆڭرۆ سەيمىنار و ئاھەنگ و دواتریش کارى خەرخوازى دەستمان پشکەرد و دواتر لە ٦-٦-٢٠٠٦ توانیمان لەرێگەى تەننەرتەوهرى پروژە کەمان بەدەرەوهرى کوردستانىش ئاشناپەکەين و بەدەرەوهرى کوردى و فارسى کاروپروژە کافان بڵاڤەکەينەو کەسپاس بۆخرا گەشتەنەمورادەى گۆڭشارىکى مانگانەش دەربەکەين ... بەکورتى تا دەچوونى ئەم گۆڭشارەى بەردەستتان ئەم چالاکیانەنەنجام دروان، خەوای گەرە لیمان قەبۆل بکات.

١- پشکەشکردنى (١٠٠٠)بەرنامەو گۆڭرۆ سەيمىنارو ئاھەنگ و زیندوکردنەوهرى بۆنەکان بۆیانگخواز حاجى کاروان لەدەوای گەڕانەوهرى لەولاتى ئەلمانیالەسالى ٢٠٠٣ کەماوەى سێ سال لەشارى دۆرتقۆند نیشەجێبوو.

٢- زیندوکردنەوهرى کارى بانگخوازى (دەرەو) کردنە بەرى رۆحىکى تازە و بووژاندنەوهرى ئەو حالەتە.

٣- سوپاس بۆخەو لەرێگەى پروژەکەمانەو سەدان گەنجى کۆڭرۆ کچ خوا هیدایەتى دلون و دەستیان بەدینى خەوای گەرەو گرتووە.

٤- دابەشکردنى هەزارەها کاسیت و سسى دى لەسەرتاسەرى کوردستان و دەرەوهرى کوردستان و دابەرەهەمى... لەشاروشارۆچکەکانى کوردستانى

پروژەهلات .

٥- چارەسەرکردنى زۆریە کیشە کۆمەلایەتییەکان و کیشە دەرونیەکان و گرتنى گەنجان.

٦- یارمەتى دانى قوتاییان لە زۆریە بوارەکان.

٧- دروستکردنى کارى خەرخوازى ئەم بەشەنى لەخۆگرتووە.

+ کەفالت کردنى مەدالائى بى باوک کە تانیستا هەزارەها خەزان یارمەتیا وەرگرتووە... ئە حالى حازریش زیاتر لە ٦٠٠ خەزانى بى باوک مانگانە یارمەتیا بۆ دیت لەلایەن خەرخوازان هەرخەزانى لە ٥٠ هەزار دینار کەمتر وەرناگرت

ئەمە جگە لەوێش دابەشکردنى بەردەوام لە (جەل و بەرگ و خەواردن گۆشت و پێداویستى قوتابخانە و چارەسەرکردنیا و فیسى پەرەوهرى نىسلامى و قورئان خوێندیان .

+ دروستکردن (٨) خانو بۆ خەزانى بى باوک.

+ دروستکردنى (دوو مەزگوت)ى گەرەو، بەشدارى کردن لەئاوەدان کردنەوهرى مەزگوتەکانى تر.

+ یارمەتى دانى(دەپەها نەخۆش)و چارەسەرکردنیا.

+پروژەى هاسەرگەرى بەیارمەتى ماددى زیاتر لە (٢٠) و(٣٠)خەزان پشک هەنراوە و یارمەتى دراون.

+ دابەشکردنى هەزارەها قورئانى پیرۆز و نامیلکە.

+ چاپکردنى پەيامەکانى بەختەوهرى و کردنیا بە نامیلکە و کتیب وەکو: ئاوەجوانەکانى خەوای گەرەو، ژيانى پێنەمەران و بابەتەکان بەختەوهرى و بەرەو بەهەشت و هتد ...

+ دامەزراندنى سايى بەختەوهرى کە سوپاس بۆ يەکیکە لەوسایە بەرجاوانەى کە رۆلى خۆى بێنێو بۆ گەياندن پەيامى خەوای گەرەو بە گەياننى ئاوەوهرى دەرەوهرى کوردستان بەهەردوو زمانى کوردى و فارسى کەشت بەخوا بەم ئزیکانەبەشى عەرەبى دەکەیتەوهر .

+ بەشدارى کردن لەچەندەها کارى ناستەوایی و پشکەتانی خەزان، هەولێ بەردەوامى پروژانە بۆ چارەسەرکردنى کیشەکان.

+ ئەم گۆڭشارەش خەمەتییىکى تری (تواضعى) بەردەستتان کە پششت بەخوا سەرەتایەکی خەرتەبەیت و دەبەیتە مایەى هیدایەت و توتشەوهرىکى بەردەوام بۆ گەنجان و لاوان و چینهکانى تریش، هەول دەدەین لەرەوتى نىمانداران و دینداران و بى لایەنەى خۆمان

لەئەدەین، بۆیە داوا لە رۆشنەبەران و بانگ خەزان و قەلەم بەدەستان و خەخەزان دەکەین بۆ بەختەوهرىکى یەکتەر بى بە پال پشتمان و، گۆڭار گۆڭڤارى خۆتانەو

نەسپى خۆتانى تیا دا تاویدەن .. هەرەها داوا لە خەرخەزانان دەکەین کە لەرێگەى پروژەى (بەختەوهرى) یەو، چارە لە هەزاران و بى باوکەن نەمەرن و بەردەوام هاریکارییان بکەن بۆتەوهرى لەدنيا و لەناخەرت

بەختەوهرى بەدەست بەیتن.

+ دواوتەمان: چى باشمان ئەنجام دابیت و ئەگەر مایە دڵخۆشى خەلک بووین، ئەواتەنە لەخەوای گەرەو دەزانین، ئەگەر کەم و کورپشمان هەبووین ئەواتە نیشەش بەندەپەکین و شایانى هەلەین .